

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

DRAGANA RODIĆ

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

Zaključna projektna naloga

**BANKA KOT POSLOVNI PARTNER
PODJETJA**

Dragana Rodić

Koper, 2011

Mentor: izr. prof. dr. Ajda Fošner

POVZETEK

V zaključni projektni nalogi je obravnavano poslovno partnerstvo med banko in podjetjem. Namen naloge je predstaviti pomen le-tega. Pravilna izbira banke in njenih storitev je namreč ključnega pomena za dobro poslovno partnerstvo med banko ter podjetjem. Pomemben dejavnik pri dobrih odločitvah podjetja za banko in bančne posle je tudi poznavanje bančnega sistema. Pri tem ima ključno vlogo banka, ki zna predstaviti svojo ponudbo in storitve ter je vedno na voljo. V nalogi smo želeli preveriti, kakšen je trenutni trend podjetij pri izbiri bank, najmanjše kreditov in drugih bančnih poslih. Izsledki raziskav kažejo, da so se pri tem kot dobre izkazale predvsem slovenske banke, ne glede na manjšo ponudbo, ki jo imajo trenutno, tj. v času, ko nas je prizadela globalna gospodarska kriza. Prav tako smo želeli ugotoviti, kako poteka komuniciranje med banko in podjetjem ter bančno kakovost.

Ključne besede: banka, podjetje, bančni sistem, ponudba, storitev, poslovno partnerstvo, globalna gospodarska kriza

SUMMARY

The final project assignment explores business partnership between the bank and the company. The aim of the assignment is to present the importance of such partnership. Proper selection of the bank and its services is of utmost importance for a good business partnership between the bank and the company. Understanding of the bank system presents an important factor for the company in its process of making the correct decision regarding the selection of the bank and bank transactions. Here, the bank plays a crucial role, as it must know how to present its offer and services and ensure availability at all times. In the following assignment we wanted to check the current trends in the companies' selection of banks and lease of credits and other bank loans. The results of research show that the Slovenian banks present a good choice, regardless of the smaller scope of their current offer, thus the offer during the period of the global economic crisis. In addition, we also wanted to determine the flow of communication between the bank and the company and the quality of the bank.

Keywords: bank, company, bank system, offer, service, business partnership, global economic crisis

UDK: 336.71(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
1.1	Opredelitev problema in teoretična izhodišča.....	1
1.2	Namen, cilji in trditve zaključne projektne naloge	2
1.3	Predvidene metode za doseganje ciljev	3
1.4	Predvidene predpostavke in omejitve pri projektni nalogi	4
2	Banka Slovenije	5
2.1	Organi banke	5
2.2	Zakoni in predpisi v okviru poslovanja.....	6
2.3	Poslovanje in poročanje	7
3	Predstavitev storitev bank	8
3.1	Banke... ..	8
3.2	Organi bank.....	8
3.3	Načela poslovanja bank	9
3.3.1	Načelo likvidnosti.....	9
3.3.2	Načelo varnosti vlog v banki	10
3.3.3	Rentabilnost banke.....	10
3.4	Predstavitev bančnih poslov.....	11
3.4.1	Plačilni promet.....	11
3.4.2	Finančne naložbe	11
3.4.3	Dokumentarni instrumenti in instrumenti zavarovanja	12
3.4.4	Financiranje poslovanja	14
3.5	Abanka Vipava, d. d.....	15
3.6	Deželna banka Slovenije, d. d.	16
3.7	Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana	17
4	Predstavitev zahtev bank	19
4.1	Podatki, ki jih banke potrebujejo od podjetja	19
4.1.1	Zbiranje podatkov	19
4.1.2	Analiziranje podatkov.....	20
4.1.3	Shranjevanje podatkov.....	20
5	Predstavitev ključnih elementov sklepanja poslov	21
5.1	Kreditne sposobnosti podjetja in boniteta podjetij.....	21
5.2	Priprava ponudbe	21

5.3	Zavarovanje poslov za zmanjšanje tveganja	21
5.4	Podpis pogodbe	22
6	Predstavitev poslovnega partnerstva	23
6.1	Predstavitev načina komunikacije.....	23
6.2	Vpliv globalne gospodarske krize na odnose poslovnega sodelovanja	23
7	Priprava in izvedba ankete	25
7.1	Metoda zbiranja podatkov.....	25
7.2	Oblikovanje vprašanj	25
7.3	Rezultati raziskave	25
7.4	Interpretacija rezultatov	47
8	Sklep.....	49
	Literatura.....	51
	Viri.....	51
	Pravni viri	51
	Priloga	53

SLIKE

Slika 1: Delež podjetij glede na njihovo pravno obliko	26
Slika 2: Delež podjetij glede na njihovo velikost.....	27
Slika 3: Delež podjetij glede na bonitetni razred	28
Slika 4: Delež podjetij glede na odprte TRR pri bankah.....	29
Slika 5: Delež podjetij glede na mesečne obiske banke.....	30
Slika 6: Delež podjetij glede na zadovoljstvo s ponudbo banke	31
Slika 7: Delež podjetij glede na vpliv zadovoljstva banke.....	32
Slika 8: Delež podjetij glede na poznavanje bančnih pojmov	33
Slika 9: Delež podjetij glede na poznavanje t. i. bančnega jezika kot ključnega pomena za sklepanje poslov	34
Slika 10: Delež podjetij glede ustrežljivosti bančnih uslužbencev za razlago nejasnih pojmov.....	35
Slika 11: Delež podjetij glede odločitve storitev bank, v obdobju enega leta	36
Slika 12: Delež podjetij glede na finančno poslovanje in bančno ponudbo.....	37
Slika 13: Delež podjetij glede vpliva na izbiro	38
Slika 14: Delež podjetij glede na plačilni promet in vrsto le-tega	39
Slika 15: Delež podjetij glede vpliva na izbiro	40
Slika 16: Delež podjetij glede na finančne naložbe in vrsto le-teh	41
Slika 17: Delež podjetij glede vpliva na izbiro	42
Slika 18: Delež podjetij glede na dokumentarni instrument in instrument zavarovanja.....	43
Slika 19: Delež podjetij glede vpliva na izbiro	44
Slika 20: Delež podjetij glede vpliva globalne krize na spremembe pri bankah	45
Slika 21: Delež podjetij glede previdnosti bank v svojih ponudbah	46
Slika 22: Delež podjetij glede spremembe stroškov obresti in zavarovanj.....	47

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Pregled seznama delničarjev in njihovega deleža	16
Preglednica 2: Pregled seznama delničarjev in njihovega deleža	17
Preglednica 3: Pregled seznama delničarjev in njihovega deleža	18

Preglednica 4: Pregled podjetij glede na njihovo pravno obliko	26
Preglednica 5: Pregled podjetij glede na njihovo velikost	27
Preglednica 6: Pregled podjetij glede na bonitetni razred	28
Preglednica 7: Pregled odprtih transakcijskih računov, po bankah	29
Preglednica 8: Pregled obiskov banke v obdobju enega meseca	30
Preglednica 9: Pregled zadovoljstva s ponudbo banke	31
Preglednica 10: Pregled vpliva na izbiro banke	32
Preglednica 11: Pregled poznavanja bančnih pojmov.....	33
Preglednica 12: Pregled poznavanja t. i. bančnega jezika kot ključnega pomena za sklepanje poslov	34
Preglednica 13: Pregled ustrežljivosti bančnih uslužbencev za razlago nejasnih pojmov.....	35
Preglednica 14: Pregled odločitev glede storitev bank, v obdobju enega leta	36
Preglednica 15: Pregled finančnega poslovanja glede na bančne ponudbe	37
Preglednica 16: Pregled vpliva na izbiro.....	38
Preglednica 17: Pregled plačilnega prometa, glede na vrsto.....	39
Preglednica 18: Pregled vpliva na izbiro.....	40
Preglednica 19: Pregled finančnih naložb, glede na vrsto	41
Preglednica 20: Pregled vpliva na izbiro.....	42
Preglednica 21: Pregled dokumentarnega instrumenta in instrumentov zavarovanja.....	43
Preglednica 22: Pregled vpliva na izbiro.....	44
Preglednica 23: Pregled vpliva globalne krize na spremembe pri bankah.....	45
Preglednica 24: Pregled previdnosti bank v svojih ponudbah	46
Preglednica 25: Pregled sprememb stroškov, obresti in zavarovanj	47

KRAJŠAVE

BSI	Banka Slovenije
TRR	Transakcijski račun
DBS	Deželna banka Slovenije
NLB	Nova Ljubljanska banka

1 UVOD

V uvodnem delu naloge so predstavljeni namen, cilji in trditve zaključne projektne naloge. Opisane so tudi metode za doseganje ciljev in predvidene predpostavke ter omejitve.

1.1 Opredelitev problema in teoretična izhodišča

Delovanje bank sega daleč nazaj v zgodovino človeštva, njihov razvoj pa je vezan na razvoj menjave dobrin. S pojavom denarja kot sredstva za menjavo blaga je bila ustvarjena posebna skupina ljudi, ki so se z namenom zaslužka začeli ukvarjati z denarnimi posli kot s svojo obrtno dejavnostjo. V današnjem času banke ponujajo finančne storitve in tako zagotavljajo nemoten pretok finančnih sredstev v gospodarstvo. Banke delujejo v dinamičnem okolju, v katerem se morajo čim hitreje prilagajati spremembam. Prav hitrost prilagajanja spremembam v okolju in v banki pa je pomembna konkurenčna prednost bank.

Na drugi strani se pojavljajo podjetja, ki delujejo kot poslovni partner bank. Glavni motiv podjetij je ustvarjanje dobička, ta pa je odvisen od prihodkov in odhodkov poslovanja. Podjetja morajo biti previdna pri razpolaganju s svojimi sredstvi, saj se lahko hitro pojavi določena izguba, ki lahko ogrozi njihovo poslovanje. Banke kot strokovne ustanove s tega področja lahko podjetjem pomagajo zagotoviti potrebno varnost poslovanja, ki je usklajena z dohodki in drugimi donosi ter s premoženjem podjetja.

Vsako podjetje posluje vsaj z eno banko. Banke lahko opravljajo finančne storitve le, če pridobijo soglasje Banke Slovenije. Banka Slovenije pa opravlja redne nadzore nad delovanjem teh bank.

Dimovski in Gregorčič (2000, 8) ugotavljata naslednje:

Pri opravljanju svojih funkcij so banke generator pomembnih informacij; zbirajo, oblikujejo in hranijo informacije, da bi bile sposobne izločiti dobre komitente od slabih in na osnovi tega ustrezno postaviti ceno svojim storitvam. Banke dajejo finančnemu trgu signale o boniteti posameznih posojiljemalcev.

Podjetja morajo ob pričetku in tudi v kasnejšem poslovanju z banko nuditi vse zahtevajoče podatke, kot so matični podatki, podatki o boniteti podjetja, letnih poročilih, stanju premoženja in podobno.

V času, ko je globalna kriza prizadela mnoga podjetja, postaja komuniciranje med banko in podjetjem zelo oteženo. Na obeh straneh se pojavlja veliko nezaupanje.

Peterlin in Glavina (2007, 23–25) poudarjata:

Vrednost podjetja je odvisna od denarnega toka iz rednega poslovanja (osnovne dejavnosti) in od načina financiranja rednega poslovanja. Ni dovolj le osredotočenost na rast prodaje in profitne

marže, če se na drugi strani donos zmanjšuje s slabimi naložbenimi odločitvami, neučinkovitim obvladovanjem obratnega kapitala in zaradi neprimerne finančne sestave.

Glede na navedeno morajo biti podjetja osredotočena na svoje odločitve, hkrati pa morajo biti hitra in prilagodljiva.

V nalogi želimo preveriti, kakšen je trenutni trend podjetij pri izbiri bank, najemanju kreditov in drugih bančnih poslih. Prav tako bomo ugotavljali, kako poteka komuniciranje med banko in podjetjem ter bančno kakovost.

1.2 Namen, cilji in trditve zaključne projektne naloge

Namen zaključne projektne naloge je predstaviti poslovno partnerstvo med podjetjem in banko ter hkrati poskušati izboljšati komunikacijo med njima. Predstaviti želimo delovanje banke, njeno ponudbo in ugotoviti, kaj zahteva od svojih komitentov ter kako razpolaga z dobljenimi podatki v zameno za sklenitev določenega posla. Glede na veliko število bank, ki so na našem tržišču, smo se odločili, da bomo v raziskavo vključili naslednje tri banke: Abanka Vipava, d. d., prejemnica nagrade strokovne revije Euromoney, ocenjena kot najbolj uspešna in strokovno učinkovita banka v Sloveniji v preteklem letu, Deželna banka Slovenije, d. d., ki je v lanskem letu ustvarila za kar 75 odstotkov bruto dobička manj kot leto prej, in Nova Ljubljanska banka, d. d., kot najbolj poznana ter najbolj ugledna banka v Sloveniji. Predstaviti želimo tudi delovanje Banke Slovenija, ki nadzira delovanje bank in skrbi za pokrivanje finančnih obveznosti države. Prav zaradi svetovne gospodarske krize se zmanjšuje zaupanje med banko in podjetji, zato želimo predstaviti vlogo banke pri poslovanju podjetij, pa tudi, kako ta lahko vpliva na poslovanje podjetja. Banke bodo s pomočjo izsledkov zaključne projektne naloge lahko spoznale, kje morajo biti pozorne pri svojem oglaševanju in predstavitvi ponudbe.

Namen naloge je tudi poiskati morebitne vplive nezaupanja, ki se pojavljajo v času globalne krize, in na podlagi tega pripraviti informacije ter podatke, ki so ključnega pomena za razvoj in nadgradnjo poslovanja podjetja z banko. V nalogi želimo poudariti pomen dobrega sodelovanja dveh poslovnih partnerjev, ki lahko pozitivno vplivata na delovanje drug drugega ter hkrati dosežeta dobre poslovne rezultate.

Cilj naloge je tudi predstaviti poslovno partnerstvo med banko in podjetjem. Posebej se bomo posvetili medsebojni komunikaciji v času gospodarske krize in na tem področju skušali zmanjšati tveganje. Ugotavljali bomo, kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na zmanjšanje zanimanja za določene banke oz. njihove storitve. Posvetili se bomo ugotavljanju vloge in vpliva bank pri poslovanju s podjetji, predvsem na finančnem področju ter boniteti podjetja. Raziskali bomo tudi, katere podatke banke zbirajo, oblikujejo in hranijo ter jih obdelujejo v skladu s svojo poslovno politiko.

V nalogi bomo preverjali naslednje trditve:

- Banke različno obravnavajo podjetja glede na velikosti, bonitetni razred in glede na njihovo kapitalsko ter finančno sestavo, kar se kaže v ponudbi banke za določeno podjetje.
- Podjetja različno obravnavajo banke glede na njihovo ponudbo financiranja poslovanja, plačilnega prometa, finančnih naložb, dokumentarne instrumente in instrumente zavarovanja glede na stroške, obresti ter zavarovanja.
- Komitenti bank premalo poznajo t. i. bančni jezik, kar pogosto vodi v slabše medsebojno komuniciranje in posledično v slabše razumevanje.

1.3 Predvidene metode za doseganje ciljev

Zaključna naloga bo razdeljena na dva dela - teoretičnega in empiričnega. Teoretični del naloge bomo zasnovali na osnovi izbrane literature in različnih virov, opredelili bomo obravnavane pojme ter postavili teoretične osnove, na katerih bo temeljil empirični del.

V empiričnem delu naloge bomo podatke zbirali s pomočjo vprašalnikov. V vzorec ankete bo vključenih 100 naključno izbranih podjetij, ki poslujejo z izbranimi bankami. Vprašalnik bomo posredovali na različne lokacije, razposlali jih bomo tako po klasični kot elektronski pošti. Naslove bomo pridobili s pomočjo spletnega portala Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Ajpes).

Vsako podjetje posluje vsaj z eno banko. Podjetje se odloči za neko banko in njene storitve v skladu s svojo politiko poslovanja. Naš cilj je raziskati, katere banke so trenutno najbolj aktualne, hkrati pa želimo pridobiti tudi podatke, za katere vrste bančnih storitev so se podjetja v zadnjem času odločila. Glede na navedeno bomo s korelacijsko analizo preverili odvisnost enega pojava od drugega. Ugotoviti želimo, kaj vpliva na izbiro banke in njenih storitev, in sicer: ali so to stroški, obresti ali zavarovanja. Smer in intenzivnost povezave med pojavoma bomo prikazali v korelacijskem grafikonu in s korelacijsko preglednico. Z izračunom trenda stroškov in obrestnih mer želimo proučiti, ali so se stroški in obrestne mere na različnih področjih povečali ali zmanjšali v času, ko je mnoga podjetja zaznamovala globalna kriza. S stolpci in z linijskim grafikonom bomo prikazali obliko funkcije trenda. Za tabelarni in grafični prikaz podatkov ter statistično analizo bomo uporabili računalniški program Microsoft Excel.

Pri pripravi naloge bomo uporabili različne vire, in sicer:

- domačo in tujo strokovno literaturo;
- domače in tuje elektronske vire;
- članke v strokovnih revijah;
- pogovore z zaposlenimi na obravnavanem področju.

1.4 Predvidene predpostavke in omejitve pri projektni nalogi

Predpostavljamo, da nam bodo rezultati, ki jih bomo pridobili s pomočjo vprašalnikov, podali točne podatke glede poslovnega partnerstva in komunikacije med banko ter podjetji. Predpostavljamo tudi, da nam bo za izdelavo diplomske naloge dostopna vsa strokovna literatura s področja bančništva in bomo določene informacije, pomembne v primerjavah, lahko pridobili z anketiranjem in na spletnih straneh izbranih bank.

Zaradi obsežnosti obravnavanega področja se bomo omejili na omejeno število bank, in sicer smo se odločili za naslednje tri banke: Abanka Vipa, d. d., ocenjena kot najbolj uspešna in strokovno učinkovita banka v Sloveniji v letu 2010, Deželna banka Slovenije, d. d., ki je lani ustvarila za kar 75 odstotkov bruto dobička manj kot leto pred tem, in Nova Ljubljanska banka, d. d., kot najbolj znana in najbolj ugledna banka v Sloveniji. Hkrati se bomo omejili le na pomembne bančne pojme in tiste, ki se bodo glede na raziskavo pokazali kot manj razumljivi. Omejitve pričakujemo tudi pri dosegljivosti določenih podatkov, ki so morda poslovna tajnost.

2 BANKA SLOVENIJE

»Banka Slovenije je osrednja banka Republike Slovenije. Za njene obveznosti jamči Republika Slovenija. Ustanovljena je bila 25. junija 1991 s sprejetjem Zakona o Banki Slovenije. Banka Slovenije je pravna oseba javnega prava, nevladna organizacija, ki samostojno razpolaga z lastnim premoženjem. Banka ne posluje s fizičnimi in pravnimi osebami, temveč deluje kot nadzorni organ nad delujočimi poslovnimi bankami in hranilnicami. Banka Slovenije je osrednja banka, ki deluje pod imenom »Banka Slovenije«. Sedež ima v Ljubljani. Njen temeljni cilj je predvsem skrb za stabilnost cen, podpira splošno ekonomsko politiko v skladu s cilji, določenimi v Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, prizadeva si za finančno stabilnost, upoštevajoč načeli odprtega tržnega gospodarstva in proste konkurence (ZBS, Uradni list RS, št. 72/2006).«

2.1 Organi banke

Organa Banke Slovenije sta guverner Banke Slovenije in Svet Banke Slovenije (ZBS 2006, 28. člen). *Guverner Banke Slovenije* vodi poslovanje, organizira delo in zastopa Banko Slovenije. Njegova naloga je izvrševati odločitve Sveta Banke Slovenije, hkrati pa izdaja posamične in splošne akte Banke Slovenije, ki niso v pristojnosti Sveta Banke Slovenija. Njegova naloga je tudi izdajanje navodil za izvajanje sklepov Sveta Banke Slovenija. Guvernerja Banke Slovenije imenuje Državni zbor RS, na predlog predsednika Republike Slovenije, za dobo šestih let in je lahko ponovno imenovan. Prvi guverner v Republiki Sloveniji (1991–2001) je bil dr. France Arhar, sledila sta mu mag. Mitja Gaspari (2001–2007) in dr. Marko Kranjec, ki je še vedno guverner.

Svet Banke Slovenije je sestavljen iz petih članov. Člani so guverner in štirje viceguvernerji. Viceguvernerje imenuje Državni zbor RS, na predlog predsednika Republike Slovenije, za dobo šestih let in so lahko ponovno imenovani. Guverner Banke Slovenije je predsednik Sveta Banke Slovenije, ki lahko imenuje enega od viceguvernerjev za svojega namestnika. Na sejah lahko odločajo o zadevah, ki so v skladu s pristojnostmi Banke Slovenije. Odločitev, ki jo sprejemajo, je sprejeta v primeru, če zanjo glasujejo vsaj trije člani. Njihove pristojnosti za naslednje odločitve so, da predlagajo zunanjega revizorja, urejajo pravice in obveznosti iz delovnih razmerij za svoje člane, hkrati pa ugotavljajo nezdržljivost opravljanja funkcij članov Sveta Banke Slovenije in se opredeljujejo o notranjih administrativnih vprašanjih Banke Slovenije. Na sejo lahko povabijo tudi strokovnjaka s področja, o katerem se odločajo, hkrati lahko sodelujejo tudi predstavniki Državnega zbora RS, pristojni za finance in monetarno politiko, ter minister, pristojen za finance, vendar slednji nimajo pravice glasovati.

2.2 Zakoni in predpisi v okviru poslovanja

Zakon, ki ureja delovanje Banke Slovenija, je Zakon o Banki Slovenije, ki je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenija, št. 72/06, z dne 11. julija 2006.

Glavne naloge Banke Slovenije, ki jih določa zakon, so (ZBS 2006, 11.–12. člen):

- izdajanje in oskrbovanje bankovcev in kovancev;
- oblikovanje in nadzor nad denarno politiko;
- skrb za likvidnost bančnega sistema;
- sodelovanje pri transakcijah na deviznih in finančnih trgih;
- sprejem sredstev bank in hranilnic v depozit;
- odpiranje računov bankam in hranilnicam;
- urejanje plačilnih sistemov;
- upravljanje uradnih deviznih rezerv in drugega svojega premoženja;
- upravljanje z drugo aktivo, ki ji je zaupana;
- lahko deluje kot plačilni in/ali fiskalni agent države ter kot predstavnik države v mednarodnih denarnih organizacijah;
- vodenje računov za Republiko Slovenijo in državne organe;
- vodenje računov za osebe javnega prava;
- vodenje računov za domače in tuje banke, vključno z bankami s sedežem v državah članicah Evropske unije, za tuje države, vključno z državami članicami Evropske unije, za tuje centralne banke, vključno s članicami Evropskega sistema centralnih bank, za mednarodne organizacije, institucije Evropske unije, druge domače in tuje finančne organizacije ter druge udeležence na finančnem trgu in sprejemanje njihovih sredstev v depozit;
- sprejemanje sredstev oseb v depozit;
- vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev in opravljanje storitev, povezanih z vrednostnimi papirji;
- oblikovanje, uveljavljanje in nadzor sistema pravil za varno ter skrbno poslovanje bank in hranilnic;
- zagotavljanje informacijskega sistema za nemoteno opravljanje vseh svojih nalog;
- opravljanje nalog finančne, denarne, bančne in plačilno-bilančne statistike najmanj v mejah, potrebnih za delovanje Evropskega sistema centralnih bank, pa tudi opravljanje drugih nalog finančne statistike;
- vzpostavitev in vodenje registra bančnih kreditov ter drugega finančnega premoženja;
- opravljanje plačilnega prometa za osebe;
- odobravanje posojil bankam, hranilnicam in družbam za izdajanje elektronskega denarja, ob ustreznem zavarovanju;
- izvajanje pregleda nad delovanjem plačilnih in poravnalnih sistemov;
- upravljanje sistema za poravnavo poslov z vrednostnimi papirji.

- Banka Slovenije lahko pridobiva vse podatke, ki jih potrebuje, od pravnih oseb, samostojnih podjetnikov in podobno, saj je odgovorna za zbiranje, obdelavo ter izkazovanje podatkov, ki jih potrebuje za izvajanje zakona. Z Ministrstvom za finance RS si morata izmenjavati podatke, ki so pomembne za delovanje denarnega in finančnega sistema.

Seznam zakonov in predpisov, ki urejajo delovanje Banke Slovenija (BSI 2011):

- Zakon o Banki Slovenije (ZBS),
- Zakon o uvedbi evra (ZUE),
- zakoni in predpisi, ki urejajo nadzor bančnega poslovanja,
- predpisi o poslovanju s tujino,
- predpisi o poročanju Banki Slovenije za statistične namene.

»Od uvedbe evra, ta je bil uveden 1. januarja 2007, Banka Slovenije pri uresničevanju svojih nalog v celoti upošteva določila statuta Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) in Evropske centralne banke (ECB) (BSI 2011).«

2.3 Poslovanje in poročanje

»Organizacijo in poslovanje Banke Slovenija urejajo notranji akti, ki jih sprejema guverner Banke Slovenija. Notranji akt določa tudi dela, ki jih opravljajo delavci s posebnimi pooblastili, njihove pravice in dolžnosti ter postopek in čas, za katerega se ti delavci imenujejo. Za nadzor nad delovanjem Banke Slovenija je ustanovljena notranja revizija. To je samostojni organizacijski del, ki mora poročati guvernerju Banke Slovenije in najmanj enkrat letno tudi Svetu Banke Slovenije. Banka Slovenije mora vsakih šest mesecev predložiti poročilo o svojem poslovanju Državnemu zboru RS, hkrati pa mora poročati tudi organom odločanja pri Evropskem sistemu centralnih bank (ZBS 2006).«

»Banka Slovenije mora vsako leto pripraviti računovodske izkaze, ki so sestavni del letnega poročila in se objavijo. Računovodske izkaze revidira neodvisni mednarodni revizor. Hkrati mora vsako leto pripraviti finančni načrt, v katerem načrtuje vse prihodke in odhodke za naslednje poslovno leto. Banka Slovenije z letnim obračunom in finančnim načrtom seznaniti Državni zbor RS (ZBS 2006).«

3 PREDSTAVITEV STORITEV BANK

V nadaljevanju je podrobnejša predstavitev storitev bank, bančnih poslov, njeni organi, načela poslovanja bank in posamezne banke.

3.1 Banke

Dimovski in Gregorčič (2000, 1) ugotavljata:

Vsak gospodarski osebek upravlja z določenimi sredstvi, bodisi v obliki realnih sredstev (potrošne in investicijske dobrine) ali finančnih sredstev (gotovina, vrednostni papirji, vloge v banki ...). Želena strukturo sredstev lahko financira z lastnimi viri ali z zadolževanjem, to je z ustvarjanjem finančnih obveznosti.

Pri tem ima veliko vlogo banka, ki je lahko finančni posrednik in izvajalec plačilnega prometa. Njena naloga je, da ponuja finančne storitve in zagotavlja nemoten pretok finančnih sredstev v gospodarstvu.

»Banka je pravna oseba, ki opravlja bančne storitve na podlagi dovoljenja pristojnega nadzornega organa za opravljanje teh storitev.« (ZBan-1, Uradni list RS, št. 99/2010)

Banke lahko delimo glede na njihovo funkcijo (Dimovski in Gregorič 2000, 9):

- specializirane banke: ukvarjajo se z eno vrsto poslov oziroma z več medsebojno povezanih bančnih poslov (depozitne banke, kreditne banke, hranilnice itd.);
- univerzalne banke: te ponujajo celovito strukturo poslov, opravljajo pa lahko štirinajst vrst storitev hkrati;
- znotraj banke poteka naslednja delitev storitev in ponudbe: poslovanje s fizičnimi osebami (prebivalstvom) in poslovanje s pravnimi osebami (podjetji), državnimi ter drugimi institucijami.

3.2 Organi bank

Banka lahko deluje po dveh sistemih upravljanja. *Dvotirni sistem* upravljanja banke temelji na upravi in nadzornem svetu, *enotirni sistem* pa temelji samo na upravnem odboru banke (ZBan-1 2010, 60. člen).

Uprava banke je sestavljena iz najmanj dveh članov. Banko zastopata in jo predstavljata v pravnem prometu skupaj. Nihče od članov oziroma prokurist ne sme biti pooblaščen za samostojno zastopanje banke za celoten obseg poslov iz dejavnosti banke. Člani uprave morajo biti v banki v delovnem razmerju za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Najmanj en član uprave mora imeti zadostno znanje slovenskega jezika za nemoteno opravljanje bančnih poslov. Uprava mora voditi bančne posle v Republiki Sloveniji. Imenovana oseba za člana uprave je lahko oseba, ki je strokovno usposobljena in ima

lastnosti ter izkušnje, potrebne za vodenje poslov banke. To pomeni, da mora imeti vsaj petletne izkušnje s podobnega delovnega področja. Hkrati pa ne sme biti pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja. Nadzorni svet mora odločiti o imenovanju določene osebe za člana uprave banke.

Član uprave solidarno odgovarja banki za nastalo škodo, ki je kot posledica kršitev njihovih dolžnosti. Uprava mora pisno poročati nadzornemu svetu v naslednjih primerih: če je ogrožena likvidnost ali kapitalska ustreznost banke, če nastopijo razlogi za prenehanje oz. odvzem dovoljenja za opravljanje bančnih poslov, če se je finančni položaj banke spremenil in ne dosega minimalnega kapitala, o nastanku vsake velike izpostavljenosti, o ugotovitvah nadzornih organov banke, kot so Banka Slovenije, davčne inšpekcije in podobno. Član uprave mora obvestiti nadzorni svet v naslednjih primerih: če je bilo dovoljenje pridobljeno na podlagi neresničnih podatkov in če je kršil dolžnosti člana uprave.

Nadzorni svet banke opravlja naslednje dolžnosti (ZBan-1 2010, 74. člen):

- nadzira primernost postopkov in učinkovitost delovanja notranje revizije;
- obravnava ugotovitve Banke Slovenije, davčne inšpekcije in ostalih nadzornih organov;
- preveri letna in ostala finančna poročila ter izdela pisno poročilo in obrazloži skupščini delničarjev svoje mnenje glede finančnih poročil.

Član nadzornega sveta solidarno odgovarja banki za nastalo škodo, ki je nastala kot posledica kršitev njegovih dolžnosti. Nadzorni svet imenuje revizijsko komisijo. Nadzorni svet daje soglasje upravi glede poslovne politike, finančnih načrtov, organizacijskega sistema, banke in letnega programa notranje revizije.

3.3 Načela poslovanja bank

Banke delujejo v okolju, kjer je močna konkurenca in morajo skrbeti za svoj obstoj ter razvoj. Pri tem morajo upoštevati načelo likvidnosti, varnosti in rentabilnosti, kar jim omogoča obstoj na tržišču.

3.3.1 Načelo likvidnosti

Banka mora imeti v vsakem trenutku zagotovljeno ustrezno likvidnostno pozicijo.

Filipič in Markovič Hribernik (1998, 132) poudarjata:

Načelo likvidnosti narekuje skladnost med rokom sredstev in rokom naložb oziroma plasmajev. To pomeni, da sme banka kratkoročne vire sredstev plasirati le v kratkoročne plasmaje, za dolgoročne plasmaje pa mora razpolagati z dolgoročnimi sredstvi. To načelo je tako pomembno za bančno poslovanje, da ga imenujemo »zlato bančno posojilo«.

Hkrati avtorja (prav tam) poudarjata: »Če se ga ne drži, postane banka nelikvidna, to pa vodi v bankrot.«

Banke se vedno ne morejo držati tega pravila. Včasih le delno odstopajo v primerih, ko kratkoročne vire sredstev, v katere se štejejo predvsem hranilne vloge prebivalstva na hranilnih knjižicah in tekočih računih, kratkoročne depozite, uporabijo za dolgoročna sredstva. To je mogoče le, če so zbrani viri v banki stabilni oziroma v rahlem porastu. Ob tem pa mora banka vedno imeti tudi možnost priskrbeti si dodatna sredstva pri Banki Slovenija ali drugih poslovnih bankah. Banka mora ustvariti tudi likvidnostne rezerve, iz katerih lahko črpa določena sredstva, kadar podjetja presežejo razpoložljiva sredstva. Likvidnostne rezerve so lahko delno v denarju v Banki Slovenija, delno pa v kratkoročnih vrednostnih papirjih. Banke se odločajo za kršenje »bančnega zlatega pravila« zaradi dveh razlogov. Prvi je boljše zadovoljstvo povpraševanja po dolgoročnih kreditih, ki pogosto presega njihovo ponudbo. Drugi razlog pa je v višji obrestni meri za dolgoročne kredite, kar banki prinaša več dobička.

3.3.2 Načelo varnosti vlog v banki

Filipič in Markovič Hribernik (1998, 134–135) ugotavljata:

Čim večjo varnost vlog zagotovi banka vlagateljem, tem več bo zbrala kreditnih sredstev. Največjo varnost bančnih vlog pa daje pravilno plasiranje zbranih virov sredstev, ki temelji na ugotavljanju kreditne sposobnosti kreditjemalcev oz. širše bonitete (latinska beseda bonus pomeni dober, kakovosten).

Tveganje pri najemu kredita se pojavi tako pri podjetju, ki kredit najema, da denarja ne bo moglo vrniti, kot pri banki, da denarja ne bo dobila nazaj. Z ugotovitvijo kreditne sposobnosti podjetja se ta negotovost delno zmanjša ali pa se partnerja v tem primeru izogneta sklenitvi posla. Glede na ugotovljeno kreditno sposobnost podjetja se nato določi znesek kredita, rok vrnitve, stroški odobritve, obresti in vrsta zavarovanja kredita. Hkrati je nujno nenehno spremljanje poslovanja podjetja.

3.3.3 Rentabilnost banke

Rentabilnost je razmerje med dobičkom in vloženimi sredstvi. Z rentabilnostjo merimo uspeh ali neuspeh naložbe kapitala oz. uporabe sredstev.

Filipič in Markovič Hribernik (1998, 137) menita:

Dobiček kot izraz rentabilnosti je motiv poslovanja banke v zasebno-lastniških družbeno-ekonomskih sistemih. Banke ga realizirajo predvsem tako, da dosežejo kar največjo razliko med aktivnimi in pasivnimi obrestmi.

3.4 Predstavitev bančnih poslov

Banka v skladu s svojo politiko poslovanja lahko opravlja več vrst bančnih poslov, glede na dovoljenje, ki ga prejme od Banke Slovenije. Bančne posle za pravne osebe bomo razdelili v štiri skupine. To so: plačilni promet, finančne naložbe, dokumentarni instrumenti in instrumenti zavarovanja ter financiranje poslovanja.

3.4.1 Plačilni promet

Domači in čezmejni plačilni promet vsebuje naslednje storitve banke (DBS 2011):

- transakcijski računi (gotovinski plačilni promet, posebna položnica, posebna nakaznica, neposredna odobritev, neposredna bremenitev, trajni nalog in podobno);
- elektronsko bančništvo za podjetja in samostojne podjetnike (omogoča tekoč in pregleden način plačevanja ter spremljanja stanja na transakcijskem računu);
- negotovinski domači in čezmejni plačilni promet;
- limit na transakcijskem računu;
- poslovne kartice.

Mednarodni plačilni promet vsebuje naslednje storitve banke (Abanka Vipa 2011):

- vodenje transakcijskih računov pravnih oseb;
- vse vrste čezmejnih nakazil ter nakazil v tujino in iz tujine;
- dokumentarno in garancijsko poslovanje;
- čekovno poslovanje.

SEPA - Single Euro Payments Area: to predstavlja enotno območje plačil v evrih, v katerem imetniki transakcijskih računov, tako pravne kot fizične osebe, lahko plačujejo in sprejemajo plačila v evrih pod enakimi osnovnimi pogoji, z enakimi pravicami in obveznostmi, tako znotraj posamezne države EU kot med državami EU (BSI 2011).

Jamstvo za vloge v bankah: od 1. januarja 2011 so vlagateljem vloge v posamezni banki ali hranilnici zajamčene do višine 100.000 EUR. V primeru začetka stečajnega postopka nad banko bodo zajamčene vloge vlagateljem izplačane v drugi banki - t. i. banki prevzemnici, ki jo bo določila Banka Slovenije (ZBan-1 2010, 313. člen).

3.4.2 Finančne naložbe

Finančne naložbe so lahko kratkoročne ali dolgoročne naložbe in oplemenitenje preseženih sredstev, s katerimi razpolaga podjetje. Odloči se lahko za naslednje oblike (Abanka Vipa 2011):

- *Depozit*: namenjen je podjetjem, ki želijo svoja presežna finančna sredstva namensko vezati za določeno obdobje ali na odpoklic. Vrste depozitov so lahko (Unicredit banka Slovenije 2011):
 - glede na čas vezave sredstev: vezani depozit za določeno fiksno obdobje (na primer nad 31 dni, 60 dni, 120 dni ali nad 1 leto), depozit na odpoklic z odpovednim rokom, depozit preko noči, strukturirani depozit (oblika vezanega depozita z jamstvom izplačila celotne glavnice, vendar je končni donos odvisen od gibanja oziroma vrednosti naložbene izbire kot finančnega produkta v ozadju);
 - glede na obrestno mero, ki je lahko nominalna (fiksna) ali variabilna, kar pomeni, *fiksni pribitek* nad mero za stopnjo inflacije (primer euribor, libor, stibor in podobno);
 - glede na valuto.
- *Naložbe v obveznice Republike Slovenije*: to je dolgoročni vrednostni papir, ki predstavlja donosno in varno naložbo.
- *Investicijski sklad*: to je premoženje, ki je ločeno od premoženja družbe za upravljanje, ki upravlja sklad, in je v lasti imetnikov investicijskih kuponov sklada. Sklad vlagatelju dovoli, da svoja denarna sredstva investira v skupen portfelj, z ostalimi investitorji, ki imajo podobne naložbene cilje (NLB 2011).
- *Vrednostni papirji*: to je pisna listina ali izjava izdajatelja, s katero se izdajatelj zavezuje, da bo izpolnil na njej zapisano obveznost njenemu zakonitemu imetniku (Repovž in Peterlin 1998, 10).

3.4.3 Dokumentarni instrumenti in instrumenti zavarovanja

Dokumentarni plačilni instrumenti so (DBS 2011):

- akreditivno poslovanje: to je plačilni instrument, pri katerem banka, katere podjetje je naročitelj akreditiva in skladno z njegovimi navodili, na zahtevo svoje stranke, prevzame obveznost, da bo upravičencu akreditiva izplačala akreditivni znesek v primeru, ko ta predloži dokumentacijo v roku in pod pogoji iz akreditiva, ali pa bo akceptirala trasirane menice;
- inkaso poslovanje: tu banka nastopi kot posrednik med uvoznikom in izvoznikom, vendar ne prevzame nobene obveznosti za izplačilo;
- poslovanje s čeki.

Instrumenti zavarovanja

Stupica (2005, 84) ugotavlja:

Bančne garancije so instrument zavarovanja pred tveganji v poslovnem okolju podjetja. Uporablja se kot instrument zavarovanja pred tveganjem neizpolnitve že dogovorjenih pogodbenih obveznosti, še posebej, kadar poslovna partnerja sodelujeta prvič oziroma se slabo poznata.

Poznamo več vrst bančnih garancij. Delimo jih v dva sklopa, in sicer so to (Stupica 2005, 85):

- storitvene garancije, ki izvirajo iz razpisov: garancija za resnost ponudbe, garancija za dobro izvedbo dela, garancija za odpravo napak v garancijski dobi, garancija za vračilo avansa in garancija za vračilo zadržanega zneska;
- plačilne garancije, s katerimi se zavarujemo pred morebitnimi neplačili: garancija za zanesljivost plačila, garancija za vračilo kredita, carinske garancije, trošarinske garancije, garancije za plačilo davščin v carinskem postopku, tranzitne garancije in podobno.

Stupica (2005, 84) definira:

Menica je listina, izdana v predpisani obliki, s katero ena oseba (transant, izdajatelj menice) da drugi (trasat, dolžnik) nalog, da v določenem času in v določenem kraju plača določeno vsoto denarja osebi, imenovani v listini (remitent, upnik), ali osebi po njenem nalogu (indosator, drugi menični upnik) ter se tudi sama zavezuje plačati to vsoto, če tega ne bi storila oseba, na katero se glasi nalog.

Instrumenti zavarovanja pred valutnimi tveganji

Podjetja, ki poslujejo tudi s tujimi valutami, se morajo zaradi nihanja v posameznih valutah zaščititi pred morebitno izgubo. Poznamo tri oblike valutnega tveganja: pretvorbena tveganje (ko računovodske izkaze iz domače valute pretvarjamo v tujo za slovenske podružnice tujih podjetij in obratno), ekonomsko tveganje (zaradi spremembe deviznih tečajev vpliva na podražitev ali pocenitev ponudbe domačih podjetij na tujih trgih) in transakcijsko tveganje (nastane na podlagi deviznega tečaja na podlagi pogodbenih transakcij, podjetje lahko pri tem ustvari ali dobiček ali izgubo, odvisno od gibanja tečaja).

Podjetje se lahko zaščiti pred tečajnimi oz. valutnimi tveganji z naslednjimi oblikami zavarovanja (Stupica 2005, 90–91):

- *devizni terminski posel (FX Forward, outright)*: to je transakcija med banko in komitentom o nakupu oziroma prodaji dogovorjenega zneska, v dogovorjeni valuti, za dogovorjeno protivrednost v drugi valuti, po tečaju, določenem na dan sklenitve posla, na točno določen datum v prihodnosti, ki je daljši od dveh delovnih dni in praviloma krajši od enega leta. Glede na razliko med obrestnima merama obeh valut je terminski tečaj tako nekaj višji oziroma nižji od trenutnega tečaja (spot). Izvoznik lahko ob sklenitvi pogodbe določi devizni tečaj in se s tem zavaruje pred padcem deviznega tečaja. Uvozniku pa predstavlja zaščito pred rastjo deviznega tečaja in kalkulacijo njegovih cen;
- *devizna zamenjava (FX Swap)*: je hkratno opravilo pompotnega nakupa ali prodaje določenega zneska določene valute proti drugi valuti in terminska prodaja ali nakup istega zneska določene valute proti drugi valuti;

- *valutna opcija (FX Option)*: ta daje kupcu opcije pravico nakupa (call) ali prodaje (put) določenega zneska, v določeni valuti, na točno določen dan (evropska opcija) ali vključno do določenega datuma (ameriška opcija) v prihodnosti, po vnaprej določenemu tečaju (izvršilni tečaj).

3.4.4 *Financiranje poslovanja*

Filipič in Mrakovič Hribernik (1998, 113) menita:

Kredit opravi več nalog s tem, ko poveča kupno moč investitorja. Omogoči mu začetek novega cikla proizvodnega procesa, še preden je prejšnji zaključen, tako, da teče proizvodnja neprekinjeno (kontinuirano).

Kredite lahko delimo na kratkoročne in dolgoročne, ti pa so lahko v domači ali v tuji valuti.

Kratkoročni kredit je namenjen tekočemu financiranju poslovanja, obratnih sredstev in ugodno premostitev kratkoročnih likvidnostnih težav. Tovrstni krediti se običajno najemajo za dobo enega leta. Poznamo več oblik kratkoročnih kreditov (Abanka Vipava 2011):

- limit na transakcijskem računu omogoča hitro in fleksibilno črpanje sredstev do višine dogovorjenega limita, brez predhodne najave črpanj, obresti pa se zaračunajo samo na izkoriščeni del limita;
- kratkoročno posojilo je posojilo, ki omogoča namensko porabo sredstev. Kredit se praviloma v celoti vrne ob njegovi zapadlosti, lahko pa se vrača z mesečnimi odplačili;
- revolving (okvirni) kredit omogoča poljubno porabo sredstev z dogovorjeno predhodno najavo črpanj in vračanj kadar koli v celotnem obdobju trajanja kredita;
- lombardni kredit je kredit, pri katerem banka odobrava svojim komitentom kredite na osnovi zastave vrednostnih papirjev, premičnin, plemenitih kovin in podobno;
- okvir za kritje akreditiva se odobri za čas kritja akreditiva, ob njegovem črpanju pa so dobavitelju dolžni zagotoviti plačilo.

Dolgoročni kredit je kredit, katerega zapadlost je daljša od enega leta. Primeren je takrat, ko podjetja investirajo v osnovna sredstva, kot so stroji, oprema, adaptacija ali izgradnja poslovnih prostorov, nakup zemljišč in podobno. Obresti so nekoliko višje kot pri kratkoročnih kreditih, banke pa zahtevajo materialno zavarovanje posojil, kot so nepremičnine, zemljišča, vrednostni papirji, premičnine, stroji, denar (depozit) in podobno. Pri dolgoročnih posojilih nastanejo tudi dodatni stroški, ki vključujejo notarja in odvetnika ter sodne takse, kar sodi k vzpostavitvi hipoteke na nepremičnine. Poznamo več vrst dolgoročnih kreditov, in sicer (Abanka Vipava 2011; DBS 2011; NLB 2011):

- dolgoročno posojilo omogoča podjetjem financiranje stalnih sredstev, širjenje obsega poslovanja oziroma financiranje poslovnih idej, na podlagi poslovnega načrta, ki ga morajo predložiti. Doba vračila zneska je odvisna od kreditne sposobnosti podjetja in

politike banke. Večinoma je doba teh posojil nekje med sedmimi in desetimi leti, lahko pa tudi več;

- hipotekarni kredit je dolgoročni kredit, ki se lahko odplačuje tudi do trideset let, za zavarovanje pa se zastavijo nepremičnine. Pred sklenitvijo pogodbe je potrebna cenitev nepremičnine. Kredit se ne odobri v 100-odstotni vrednosti zastavljene nepremičnine, ampak manj. Za banko je pomemben vrsti red vpisa hipoteke na nepremičnino v zemljiški knjigi. Če gre za vpis prvega reda, je za banko najugodnejše in posledično je lahko obrestna mera odobrenega kredita nižja in v višjem odstotku od vrednosti zastavljene nepremičnine. Nepremičnina mora biti zavarovana, banka pa lahko zahteva vinkulacijo na nepremičnino. Večina bank trenutno na segmentu poslovanja s podjetji ne sklepa veliko tovrstnih poslov, saj sama nepremičnina še ne zagotavlja, da bo neko podjetje bilo sposobno odplačati posojilo. Pomembno je tudi tekoče poslovanje;
- dolgoročni revolving (okvirni) kredit je po obliki in funkcionalnosti enak kratkoročnemu kreditu. Razlikuje se le v ročnosti. Namenjeni so bolj obratnim sredstvom, predvsem zalogam. Doba vračila je krajša od klasičnih dolgoročnih posojil. Doba vračila teh kreditov je nekje med dve do tri leta, odvisno od bonitete podjetja.

3.5 Abanka Vipava, d. d.

Abanka Vipava, d. d., njena matična številka je 5026024, je tretja največja banka v Sloveniji glede na bilančno vsoto in obseg plačilnega prometa s tujino. Sedež ima v Ljubljani, na Slovenski cesti 58. Osnovni (vpoklicani) kapital znaša 30.045.067,60 EUR. Njena zgodovina sega že v daljno leto 1955, ko je začela delovati kot podružnica Jugoslovanske banke za zunanjo trgovino. Leta 1977 se je podružnica preimenovala v Jugobanko - Temeljno banko Ljubljana. Leta 1989 se je preoblikovala v Abanko, delniško družbo, in izstopila iz sistema Jugobanke. Samostojno je začela delovati leta 1990, kasneje, leta 2002, pa so se združili z Banko Vipava, d. d. Zdaj kot Abanka Vipava, d. d., deluje v sedmih podružnicah. Njeno ponudbo dopolnjujejo še odvisne družbe, kot so: Abančna DZU, d. o. o., Argolina, d. o. o., Afaktor, d. o. o., Aleasing, d. o. o., in Analožbe, d. o. o. (Abanka Vipava 2011).

V preglednici 1 je prikazana lastniška struktura Abanke Vipava, d. d., število delnic in delež v odstotkih.

Preglednica 1: Pregled seznama delničarjev in njihovega deleža

Naziv delničarjev	Število delnic	Delež v (%)
Zavarovalnica Triglav, d. d.	1.843.377	25,60
Sava, d. d.	1.715.841	23,83
GB, d. d., KRANJ	719.031	9,99
Triglav vzajemni skladi – Delniški Triglav Steber 1	527.258	7,32
Hit, d. d., Nova Gorica	442.705	6,15
BPT, d. o. o.	342.189	4,75
Vipa Holding, d. d.	266.896	3,71
Daimond, d. d.	255.907	3,55
Zvon Ena Holding, d. d.	174.331	2,42
Slovenska odškodninska družba, d. d.	161.120	2,24
Drugi delničarji	751.345	10,44
Skupaj	7.200.000	100,00

Vir: Abanka Vipa 2011.

Abanka je v preteklih letih prejela tudi več nagrad, in sicer (Abanka Vipa 2011):

- po mnenju strokovnjakov revije Euromoney, ki podeljuje nagrade odličnosti finančnim institucijam - Euromoney Awards for Excellence 2010, so bili ocenjeni kot najbolj uspešna in strokovno učinkovita banka v Sloveniji v preteklem obdobju;
- po izboru revije The Banker so bili v letu 2009 izbrani kot najboljša banka v Sloveniji, na podlagi odličnih poslovnih rezultatov, v težkih časih zahtevnega finančnega trga in tehnološkega razvoja na področju elektronskega poslovanja;
- v letu 2009 so prejeli nagrado Poslovne akademije Finance za najboljše letno poročilo v komuniciranju med finančnimi družbami;
- v raziskavi Ugled delodajalca, ki jo izvaja spletni portal Mojedelo.com, so se v letu 2009 uvrstili med 20 najbolj uglednih delodajalcev;
- v letu 2009 so pridobili certifikat Družini prijazno podjetje.

3.6 Deželna banka Slovenije, d. d.

Deželna banka Slovenije, d. d., s krajšim nazivom DBS, d. d., ima matično številko 5349907. Sedež banke je v Kolodvorski ulici 9, Ljubljana. Njen osnovni (vpoklicani) kapital znaša 15.786.179,49 EUR. Zgodovina banke sega že v leto 1990, ko je bila ustanovljena Slovenska zadružna kmetijska banka, d. d., s ciljem, da dopolni finančni sistem na področju kmetijstva, zadružništva in živilsko-predelovalne industrije ter kot nadgradnja zadružnih kmetijsko-hranilnih služb oživi tradicijo uspešnih in varnih kmetijskih ter zadružnih finančnih zavodov pred drugo svetovno vojno v Sloveniji. Leta 2004 je prevzela sredstva in obveznosti Zveze hranilno-kreditnih služb Slovenije, p. o., in se istočasno preimenovala v Deželno banko Slovenije, d. d. (DBS 2011).

V preglednici 2 je prikazana lastniška struktura Deželne banke Slovenija, d. d., in delež v lastništvu.

Preglednica 2: Pregled seznama delničarjev in njihovega deleža

Naziv delničarjev	Delež v (%)
Kapitalska zadruga, z. b. o.	45,97
KD Group, d. d.	21,32
KD Kapital, d. o. o.	10,00
Banka di Cividale, S. p. A.	5,58
Združena zveza Slovenije, z. o. o.	3,48
Adriatic Slovenica, d. d., Koper, Kritno premoženje	2,33
Zveza bank reg. z. zo. J.Bank und revisions	2,17
ČZD Kmečki glas, d. o. o.	1,44
KZ Ptuj, z. o. o.	1,04
Adriatic Slovenica, d. d., Koper, Kritni sklad življenjskih zavarovanj	0,75
Drugi delničarji	5,92
Skupaj	100,00

Vir: DBS 2011.

Za poslovni dnevnik Finance, 2010, je Štefan Belinger, predsednik uprave DBS, povedal naslednje (Dnevnik 2010):

Deželna banka Slovenije, d. d., je v lanskem letu ustvarila 402.000,00 evrov bruto dobička, kar je za 75 odstotkov manj kot leto prej. Bilančna vsota se je v lanskem letu povečala za devet odstotkov, na 911 milijonov evrov.

Deželna banka Slovenije, d. d., je bila izbrana tudi za prodajo zbirateljskih in spominskih kovancev, ki jih bo Republika Slovenija izdala v obdobju od 2011 do 2013. V letu 2011 bo prodaja numizmatičnih vrednosti potekala v 24 poslovalnicah Deželne banke Slovenije. S projektom distribucije numizmatičnih vrednosti želijo v Deželni banki Slovenije dvigniti poznavanje numizmatike in finančno kulturo v Sloveniji (DBS 2011).

3.7 Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana

Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana, s krajšim imenom NLB in z matično številko 5860571, ima sedež na naslovu Trg republike 2, Ljubljana. Njen osnovni kapital je 74.327.758,31 EUR. Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana je bila ustanovljena leta 1994, in sicer na podlagi Ustavnega zakona o dopolnitvah ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Ob ustanovitvi je prevzela del premoženja in poslovanja Ljubljanske banke, d. d., Ljubljana, katere zgodovina sega v 19. stoletje, ko je bila leta 1889 ustanovljena Mestna hranilnica ljubljanska (NLB 2011).

V preglednici 3 je prikazana lastniška struktura Nove Ljubljanske banke, d. d., število delnic in delež v odstotkih.

Preglednica 3: Pregled seznama delničarjev in njihovega deleža

Naziv delničarjev	Število delnic	Delež v (%)
Republika Slovenija	2.947.758	33,10
KBC Bank NV	2.722.634	30,57
Poteza Naložbe, d. o. o.	516.560	5,80
Slovenska odškodninska družba, d. d.	449.949	5,05
Kapitalska družba, d. d.	445.749	5,01
Zavarovalnica Triglav, d. d.	280.312	3,15
UCTAM, d. o. o.	153.461	1,72
NFD 1 Delniški investicijski sklad, d. d.	131.693	1,48
Delniški vzajemni sklad Triglav steber I	108.333	1,22
Factor banka, d. d.	69.238	0,78
Drugi delničarji	1.080.265	12,12
Skupaj	8.905.952	100,00

Vir: NLB 2011.

Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana je v preteklih letih prejela več nagrad, in sicer (NLB 2011):

- po izboru revije The Banker je bila v letu 2010 med 1.000 vodilnimi bankami v svetu in se je uvrstila na 359. mesto glede na Tier 1 kapital, 334. mesto glede na bilančno vsoto, 735. mesto glede na dobiček na povprečni kapital in na 849. mesto glede na ROA;
- po izboru revije The Banker je bila v letu 2010 glede na izbor med 15 vodilnimi bankami v Srednji in Vzhodni Evropi in se je uvrstila na 15. mesto glede na Tier 1 kapital;
- finančna revija Global Finance je leta 2010 med petimi najvarnejšimi bankami v Srednji in Vzhodni Evropi banko NLB, d. d., uvrstila na 3. mesto glede na dolgoročno bonitetno oceno in bilančno vsoto;
- glede na izbor družbe Deloitte, leta 2010, je bila na izboru med 50. največjimi bankami v Srednji Evropi prejemnica 7. mesta glede na bilančno vsoto;
- finančna revija The Banker je NLB, d. d., uvrstila kot najboljšo banko v Sloveniji od leta 2000 do leta 2007;
- finančna revija Global Finance je izbrala NLB, d. d., kot najboljšo banko v Sloveniji v letih od 1998 do 2010. Obenem je bila NLB, d. d., v letih 2006, 2007 in 2008 proglašena za najboljšo banko na razvijajočih se trgih, v letih od leta 2004 do leta 2011 pa za najboljšo banko na področju valutnega trgovanja v Sloveniji;
- NLB, d. d., je finančna revija Euromoney leta 2009 že enajstič zapored izbrala za najboljšo banko v Sloveniji;
- bralci revije Reader's Digest so za najbolj zaupanja vredno podjetje v kategoriji bančništva v letu 2010 že četrto leto zapored izbrali NLB, d. d.

4 PREDSTAVITEV ZAHTEV BANK

Banka mora v skladu s svojo politiko poslovanja in skladno z zakonom od vsakega komitenta zahtevati podatke, s katerimi komitent dokazuje svoj obstoj v poslovnem svetu. Hkrati pa mora kot skrben gospodar s temi podatki razpolagati le v tem obsegu, ki ga potrebuje. Podatke mora zahtevati od komitenta že pri začetnem poslovanju, kot so odprtje računa, nato pa mora te podatke nadgrajevati in obnavljati.

4.1 Podatki, ki jih banke potrebujejo od podjetja

Podjetje se mora najprej odločiti, katera banka mu glede na njegov način poslovanja najbolj ustreza. Po odločitvi stopi v stik z njenimi predstavniki, s poslovnimi skrbniki, ki kasneje skrbijo za vse njegovo finančno poslovanje. Prvi stik zakonitega zastopnika podjetja in poslovnega skrbnika je v smislu predstavitve podjetja ter predstavitve banke. Poslovni skrbnik je svetovalec pri opravljanju bančnih storitev, hkrati pa pripravlja tudi individualne ponudbe glede na potrebe podjetja in poslovni odnos. Glede na velikost podjetja se spoznavnega sestanka lahko udeležijo tudi višji predstavniki banke, kot so vodja poslovalnice, direktor itd.

4.1.1 Zbiranje podatkov

Naslednji korak, ki ga podjetje mora udejanjiti, je priprava dokumentacije, ki jo banka zahteva od njega pred pričetkom poslovanja. Ti podatki so naslednji (Abanka Vipa 2011; DBS 2011):

- *matični podatki podjetja*: obvestilo o identifikaciji in razvrstitvi po dejavnosti za poslovni subjekt, matična številka ter izpisek iz sodnega ali drugega javnega registra oz. njegova overjena kopija o vpisu v sodni register. Ti podatki so dostopni v Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Ajpes). Potrebno je tudi potrdilo, ki ga izda davčni organ, to je potrdilo o davčni številki - identifikacijski številki za DDV. Priložiti je treba še seznam povezanih oseb in podpisni karton za razpolaganje s sredstvi na transakcijskem računu z vsemi pooblaščenici. Zakon, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, zahteva od banke, da pridobi od komitentov obrazec za ugotavljanje dejanskega lastnika in vprašalnik za ugotavljanje tuje politične izpostavljene osebe.
- *Finančni podatki podjetja*: ti vključujejo redne podatke o finančnem stanju podjetja v preteklem letu, kot so izkaz uspeha, bilanca stanja, razporeditev dobička in drugi statistični podatki. Te podatke je treba glede na velikost posla, ki ga podjetje želi skleniti z banko, revidirati, kar mora narediti neodvisna institucija. Priložiti je treba še podatke o finančnem načrtu poslovanja, ki ga podjetje namerava doseči v naslednjem poslovnem letu.

- *Poslovni načrt podjetja*: predložiti ga je treba pri sklepanju večjih poslov z banko. Tega ni treba predložiti, če gre zgolj za odpiranje transakcijskega računa.

Banka ima še postavko, kjer vključuje podatke, ki jih pridobiva o komitentih. To so podatki, zbrani na podlagi člankov iz medijev, o kakršnem koli poslovanju podjetja. S tem je banka na tekočem, kaj se na trgu dogaja s podjetjem.

4.1.2 Analiziranje podatkov

Banka mora vse podatke, ki jih je prejela od stranke, pregledati in preučiti. Hkrati mora voditi evidenco o teh podatkih in jih obnavljati. Pri preučevanju podatkov ji lahko pomagajo še ostale službe, kot so pravniki in podobni. Banka analizira podjetje na osnovi njegovega finančnega stanja in ostalih podatkov, ki jih ima o njem. S pomočjo analize nato podjetje uvrsti v enega od bonitetnih razredov. To pomeni, da s tem podatkom banka dobi dejansko sposobnost podjetja za redno poslovno sodelovanje, predvsem, da to prevzame finančno breme odplačevanja nase. Banki je pomembno, da dobi čim več informacij od podjetja, da lahko na osnovi le-teh oceni tisti del, ki se nanaša na prihodnje poslovanje, njegov potencial, položaj na trgu, sposobnosti vodenja, prednosti in slabosti v primerjavi s konkurenco ter podobno.

4.1.3 Shranjevanje podatkov

Shranjevanje podatkov je prav tako pomembno kot zbiranje. Podatke mora poslovni skrbnik shraniti in jih imeti vedno pripravljene za kakršno koli morebitno revizijo. Poslovni skrbnik ima v posebej razdeljenih mapah vse ključne podatke o podjetjih. Podatki so nedostopni drugim uporabnikom, razen skrbnikom. Ostale pomembnejše podatke, kot so menice, pisma o nameri in podobno, je treba hraniti v sefih, ki so dostopni le nekaterim uporabnikom. Sčasoma, ko posli niso več aktualni, npr. zapadli krediti in podobno, je treba te kredite »ugasniti«. To pomeni, da se dokumentacijo, npr. vinkulacije, ki niso več potrebne, vrne stranki v obliki devinkulacije, ostalo pa se arhivira. Nekaterne banke že imajo izdelan program, s pomočjo katerega vse podatke »skenirajo« in nato shranijo v za to namenjene programe. Ostale banke imajo lahko še t. i. kletne arhive, v katerih shranjujejo neaktualne stvari.

5 PREDSTAVITEV KLJUČNIH ELEMENTOV SKLEPANJA POSLOV

Banka mora na osnovi informacij analizirati podjetje, ga uvrstiti v bonitetni razred, pripraviti ponudbo, temu pa sledi dogovor o zavarovanju posla in nato končna odločitev s podpisom pogodbe.

5.1 Kreditne sposobnosti podjetja in boniteta podjetij

Boniteta podjetja je ocena banke o dejanski sposobnosti podjetja, da prevzame finančno breme in njegovih realnih možnosti rednega odplačevanja tega bremena (Stupica 2005, 111). Kreditna sposobnost podjetja je temeljni vpliv na znesek kredita ali katere koli druge storitve, ki jo želi podjetje od banke. Vpliva tudi na rok vrnitve, obresti in vrste zavarovanja. Na določitev bonitete podjetja vpliva več dejavnikov. Vsaka banka ima izdelane svoje kriterije, s pomočjo katerih ugotavljajo kreditno tveganje, zato podjetja razdelijo v več razredov. Pri analizi bonitete podjetja so potrebni naslednji podatki za preteklo obdobje, kot so: bilanca stanja, izkaz uspeha, poslovna poročila, urejenost odnosov s poslovnimi partnerji in primerno usposobljeno vodstvo. Pomembni so tudi podatki, ki določajo osnove za prihodnost. Ti so: poslovanje podjetja, poslovni načrt, gibanje tržnega deleža, izkaz gibanja pričakovanih denarnih tokov in podobno. Pomemben element za bonitetno oceno podjetja je pripravljenost podjetja sodelovati z banko, kar pomeni, da se upošteva dogovor in pravočasno poravnava svoje obveznosti do banke, da ne pride do blokad na transakcijskem računu, da se ne prekorači dovoljenega negativnega stanja in podobno. Na osnovi vseh pridobljenih informacij lahko bančni analitiki podjetje uvrstijo v bonitetni razred, ki se označuje z A (odlično), B (dobro), C (sprejemljivo), D (negotovo) in E (slabo).

5.2 Priprava ponudbe

Banka na osnovi vloge, ki jo izpolni podjetje, in podatkov, ki jih ima od podjetja, pripravi zeleno ponudbo. Na oblikovanje ponudbe vpliva več dejavnikov, predvsem pa to, kaj banka ve o podjetju samem in predlaganem financiranju posla. Velik vpliv imajo pretekle izkušnje, ki ga ima banka s podjetjem, hkrati pa na odločitev vplivajo tudi dejavniki, kot so: v kateri panogi podjetje deluje, v kateri bonitetni razred je razvrščeno, kakšno obliko zavarovanja je pripravljeno ponuditi, obrestne mere na trgu in podobno. Banka mora vse navedene informacije dobro preučiti in na osnovi le-teh nato pripraviti ponudbo.

5.3 Zavarovanje poslov za zmanjšanje tveganja

Med ključne elemente sklepanja poslov med banko in podjetjem šteje tudi zavarovanje poslov. Kreditno zavarovanje (credit insurance) predstavlja za udeležence poslovnih transakcij enega od številnih možnih in kvalitetnih sredstev oziroma instrumentov zaščite pred

riziki neplačil (Jus 2004, 15). Boljše kot je zavarovanje, boljša je lahko obrestna mera in stroški so nižji. Z dobrim zavarovanjem si banka zagotovi, da v primeru, ko podjetje dolga ne odplača, lahko unovči zavarovanje in poplača terjatve, ki jih ima do podjetja.

Banka lahko glede na višino in tveganost posla zahteva več vrst zavarovanj hkrati. Kot dobra poslovna partnerja morata banka in podjetje doseči kompromis ter poiskati dobro skupno zavarovanje posojila. Podjetje lahko ponudi naslednja zavarovanja (Abanka Vipa 2011; DBS 2011):

- zavarovanje z nepremičninami (hipoteko): nepremičnino, ki jo želi podjetje zastaviti, mora uradno pooblaščen cenilec oceniti. Banka mora pregledati morebitne plombe in ostale vpise v zemljiški knjigi;
- zavarovanje s premičninami: podjetje lahko ponudi v zavarovanje tudi premičnine, kot so avtomobili, tovorna vozila, delovni stroji, drage kovine, dragi kamni in podobno;
- zavarovanje z zastavo depozita je ena izmed boljših oblik zavarovanja. Navadno je znesek posojila v isti višini kot je znesek depozita;
- zavarovanje prek zavarovalnice: tu nastopi posrednik, zavarovalnica, ki krije morebitna neplačila. Za to obliko se navadno odločajo pri nižjih zneskih;
- odstop terjatev;
- odstop zaloge: za to obliko se banke ne rade odločajo, saj se pogosto izkaže, da je vrednost zalog, ki so jo ocenile same, nižja od vrednosti na tržišču.

Banka lahko poleg že zahtevane in že omenjene oblike zavarovanj zahteva še dodatno zavarovanje. To so lahko:

- osebna poroštva: direktor podjetja zastavi svoje osebno premoženje;
- menice;
- prenos plačilnega prometa na novo banko ali ohranitev poslovanja podjetja na tem področju, če je podjetje že komitent te banke.

5.4 Podpis pogodbe

Na osnovi vseh informacij, ki jih ima banka, se ta lahko odloči, ali bo odobrila posojilo ali ne. Banka odobrava posojila na različnih nivojih v banki. Manjše zneske za manjša posojila, kot so limiti na transakcijskem računu za mikro podjetja, lahko odobri že vodja. Višje zneske, z manjšo tveganostjo, odobri lahko direktor oddelka. Večji zneski, za večja podjetja, morajo biti obravnavani na kreditnem odboru. Predlog je odobren le v primeru, ko prejme večinsko število glasov. Ko je predlog odobren, lahko podjetje sklene pogodbo z banko. Pogodbo pripravi pravnik iz pravne službe v banki. V primeru, ko je potreben notarski zapis, mora podjetnik skupaj z bančnim pravnikom obiskati notarja, kjer uredita vso potrebno dodatno dokumentacijo. Vpis v zemljiško knjigo uredi pravnik. Ko je vsa dokumentacija urejena, sledi nakazilo denarja.

6 PREDSTAVITEV POSLOVNEGA PARTNERSTVA

V tem delu projektne naloge sta predstavljena način komunikacije poslovnega partnerstva in vpliv gospodarske krize na odnose poslovnega sodelovanja.

6.1 Predstavitev načina komunikacije

Komunikacija med dvema poslovnima subjektoma, kot sta banka in podjetje, poteka izmenično. Zelo je pomembna dobra komunikacija, ki nastane med njima, saj je lahko to ključ za nadaljnje poslovanje. Pomemben dejavnik pri prvemu stiku je pravilno posredovanje podatkov o sedežu podjetja in pooblaščenih, saj lahko v nasprotnem primeru pride do zlorabe podatkov. V primeru, ko je komunikacija slabše organizirana, lahko postane sklepanje poslov oteženo in dolgotrajno. Ključni pomen ima tudi poznavanje predstavnika podjetja, bančnih pojmov in načina poslovanja banke, saj ta lahko veliko pripomore k hitrejšemu ter boljšemu načinu poslovanja.

Komunikacija lahko poteka na več ravneh, in sicer poznamo:

- *osebni stik*, ki ga lahko vzpostavita predstavnik banke, t. i. poslovni skrbnik, in predstavnik podjetja ter lahko poteka v banki ali na sedežu podjetja. To je odvisno od potreb in pomembnosti enega od poslovnih partnerjev. Pomembno vlogo pri osebnem stiku imajo tudi zunanji videz, osebnost in pogajalske veščine predstavnika, kar lahko privede do odličnih rezultatov. Tukaj podjetje lahko pridobi vse podatke, ki jih potrebuje;
- *telefonski stik*: to je oblika komunikacije bolj na informativni ravni. Podjetje lahko pridobi le določene podatke, ki pa ne smejo biti poslovna skrivnost in bi podjetje lahko ogrozila v primeru posredovanja podatkov napačni osebi;
- *poslovanje prek navadne pošte*: to poteka v primeru obveščanja, dostav določenih dokumentov itd. Vendar je vedno pomemben naslovnik, kam banka pošlje te podatke. Vedno jih posreduje na sedež podjetja oz. k njegovemu pooblaščenju;
- *elektronsko poslovanje*: komunikacija je tu podobna kot pri navadni pošti in v primeru telefonskih pogovorov. Vse temelji na informativni podlagi.

6.2 Vpliv globalne gospodarske krize na odnose poslovnega sodelovanja

Globalna gospodarska kriza, ki je prizadela večino držav, ima vpliv tudi na poslovanje slovenskih podjetij in bank. Njen povod je finančna kriza, ki se je pojavila v ZDA, in sicer na začetku kot hipotekarna kriza. Pri tem se postavi vprašanje, zakaj je prišlo do krize v letih 2006 in 2007. Odgovor je, da so cene nepremičnin začele naraščati. Podjetja, ki so najemala hipotekarne kredite, so začela ugotavljati, da je njihov kredit bistveno višji v primerjavi z njihovimi prihodki, hkrati pa se je začela nižati tržna vrednost njihovih nepremičnin. Vse to je vodilo k nezmožnosti odplačila anuitet posojila. Podjetja so rešitev videla v prodaji

nepremičnin, zaradi nezanimanja morebitnih kupcev pa je začela vrednost le-teh strmo padati. Podjetja so bila primorana dodatno najemati posojila, kar je privedlo do likvidnostnih težav na trgu. Banke so nato zaradi strahu pred nevrčanjem posojila omejile področje kreditiranja. Hkrati pa se je poleg krize likvidnosti pojavila še kriza solventnosti. »Solventnost bank pada, ker se zmanjšuje vrednost njihove aktive, v kateri so imetja novih finančnih instrumentov, ki nimajo cene,« ugotavlja Štiblar (2010).

7 PRIPRAVA IN IZVEDBA ANKETE

V empiričnem delu je predstavljena metoda zbiranja podatkov, oblikovanje vprašanj, rezultati raziskave ter interpretacija rezultatov.

7.1 Metoda zbiranja podatkov

V empiričnemu delu naloge smo pri zbiranju podatkov uporabili klasično metodo zbiranja podatkov, z vprašalnikom. Posredovali smo jih tako po klasični kot tudi elektronski pošti, in sicer 100 naključno izbranim podjetjem, ki poslujejo z izbranimi bankami, na različne lokacije. Nekaj vprašalnikov smo naslovili v banke, ki so jih nato posredovale svojim komitentom. Podatke nam je uspelo pridobiti od 72 podjetij, kar predstavlja 72-odstotno stopnjo pravilno izpolnjenih vprašalnikov. Ostalih 28 odstotkov vprašalnikov pa anketiranci niso vrnil. Ankete smo analizirali s preglednico, iz katere je razvidno število in stopnja anketirancev. S sliko grafa pa smo želeli nazorno prikazati stopnjo anketirancev.

7.2 Oblikovanje vprašanj

Naš cilj je bil raziskati, katere banke so trenutno najbolj aktualne, hkrati smo želeli pridobiti podatke, za katere vrste storitev pri banki so se podjetja v zadnjem času odločila in kaj je vplivalo na njihovo odločitev. Pri tem smo si pomagali z vprašalnikom, ki smo ga oblikovali v skladu z zelenim ciljem. Vprašalnik je bil razdeljen na pet delov. V prvem delu so sestavljena splošna vprašanja o podjetju, v drugem delu smo želeli pridobiti podatke, navezujoče se na matično banko, sledil je del z vprašanji o medsebojni komunikaciji in nato sklop vprašanj o storitvah bank, ki so jih podjetja najela v obdobju enega leta. Zaključili smo z delom o globalni krizi.

7.3 Rezultati raziskave

Prvi del vprašanj se nanaša na *splošne podatke* anketiranih podjetij. S tem sklopom vprašanj smo želeli pridobiti podatke o anketirancih. Pri teh vprašanjih smo se osredotočili na pravno obliko, velikost, bonitetni razred podjetja in kje imajo ta podjetja odprt transakcijski bančni račun (TRR).

Prvo vprašanje: Kam uvrščate vaše podjetje?

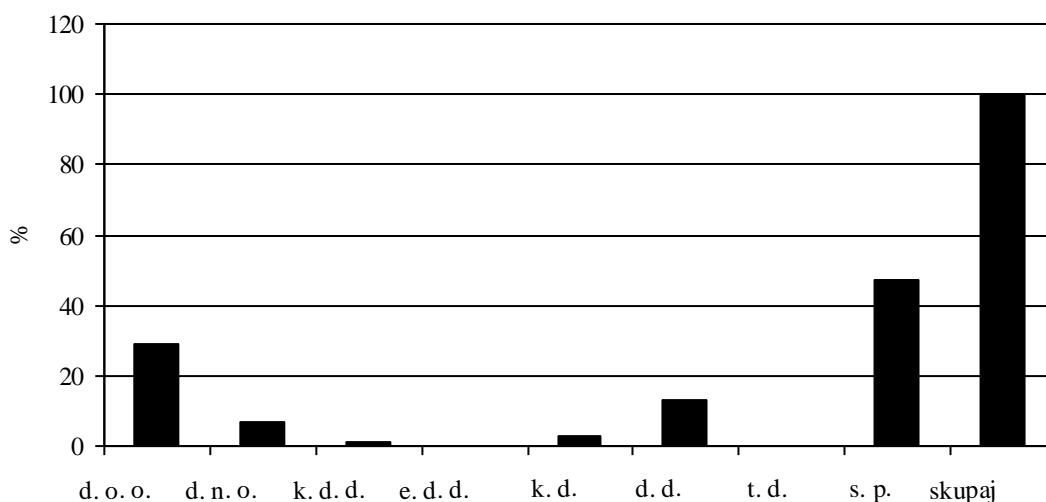
Prvo vprašanje se nanaša na pravno obliko podjetja. Iz preglednice je razviden seznam možnih pravnih oblik podjetij. V anketi je sodelovalo 72 anketirancev, od tega je bilo 47 odstotkov samostojnih podjetnikov, ki so jim sledile družbe z omejeno odgovornostjo, v deležu 29 odstotkov, nadalje pa še delniška družba, s 13 odstotki, družba z neomejeno

odgovornostjo, 7 odstotkov, komanditna družba, 3 odstotke, in komanditna delniška družba z 1 odstotkom. Med sodelujočimi ni bilo nobene evropske delniške družbe in nobene tihe družbe.

Iz preglednice in slike je razvidno, da so bila na vprašanja pripravljena odgovarjati večinoma v manjših podjetjih. Predvidevamo, da je v večjih podjetjih težje priti do nekaterih podatkov, saj je njih več stopenj administracije.

Preglednica 4: Pregled podjetij glede na njihovo pravno obliko

Pravna oblika	Število anketirancev	Delež v (%)
Družba z omejeno odgovornostjo - d. o. o.	21	29
Družba z neomejeno odgovornostjo - d. n. o.	5	7
Komanditna delniška družba - k. d. d.	1	1
Evropska delniška družba - e. d. d.	0	0
Komanditna družba - k. d.	2	3
Delniška družba - d. d.	9	13
Tiha družba - t. d.	0	0
Samostojni podjetnik - s. p.	34	47
Skupaj	72	100

Slika 1: Delež podjetij glede na njihovo pravno obliko

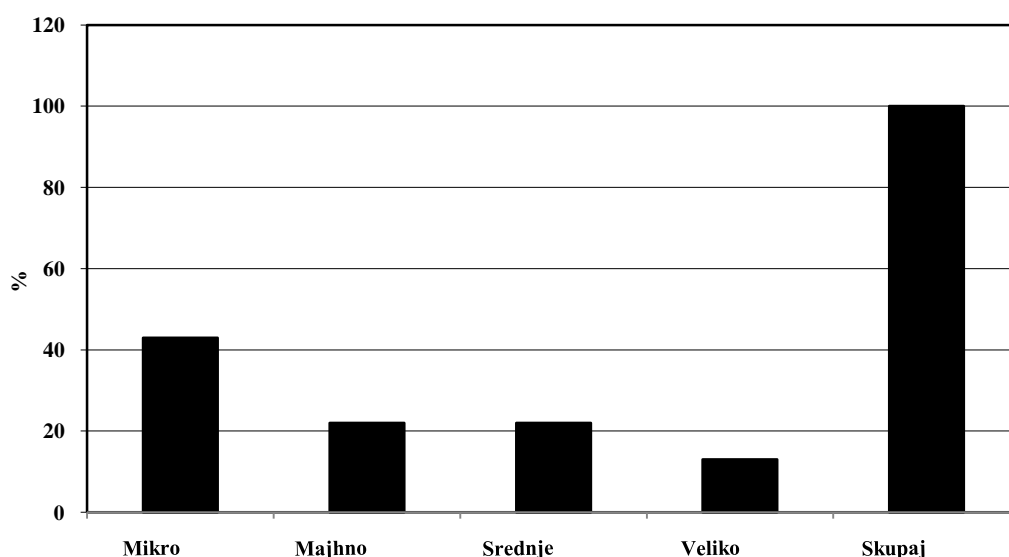
Drugo vprašanje: Kakšna je velikost vašega podjetja?

Pri drugem vprašanju smo želeli ugotoviti, kakšne velikosti so anketirana podjetja. Največji delež anketiranih podjetij je mikro, s 43 odstotki, sledita majhna in srednja velikost, v 22 odstotkih, in velika oblika, v 13 odstotkih.

Že iz prejšnjega vprašanja je bilo razvidno, da so najpogosteje pripravljene odgovarjati samostojni podjetniki in družbe z omejeno odgovornostjo, katerih kapital je bistveno manjši od ostalih oblik, zato so opredeljeni kot mikro, majhna ali srednja oblika gospodarske družbe.

Preglednica 5: Pregled podjetij glede na njihovo velikost

Velikost podjetja	Število anketirancev	Delež v (%)
Mikro	31	43
Majhno	16	22
Srednje	16	22
Veliko	9	13
Skupaj	72	100

Slika 2: Delež podjetij glede na njihovo velikost

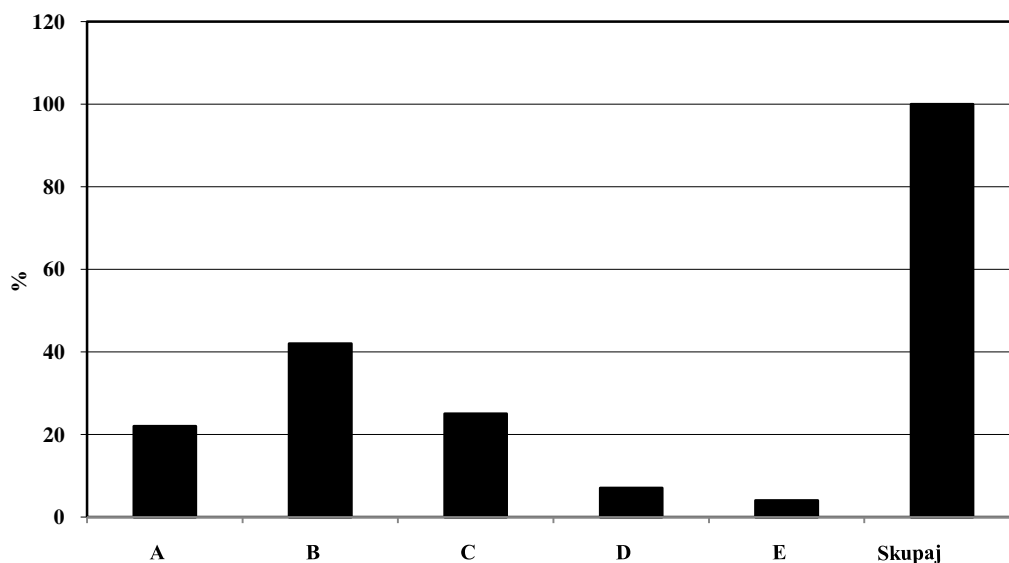
Tretje vprašanje: V kateri bonitetni razred se uvršča vaše podjetje?

Iz preglednice 6 in slike 3 je razvidno, da je največ anketiranih podjetij v bonitetnem razredu B (dobro), teh je 42 odstotkov, sledi C (sprejemljivo), s 25 odstotki, z A (odlično) je ocenjenih 22 odstotkov podjetij, z D (negotovo) 7 in z E (slabo) štirje odstotki vseh podjetij.

Podjetja so ne glede na globalno krizo dokaj visoko uvrščena, saj s tem dokazujejo, da se njihova boniteta ni močno spremenila v času, ko je potrebnega veliko časa in potrpežljivosti ter dobrih idej za obstoj na tržišču. Predvidevamo, da se je boniteta nekaterih podjetij v primeru krize spustila le za stopnjo nižje. Pričakovali smo sicer nižje bonitetne razrede.

Preglednica 6: Pregled podjetij glede na bonitetni razred

Bonitetni razred	Število anketirancev	Delež v (%)
A	16	22
B	30	42
C	18	25
D	5	7
E	3	4
Skupaj	72	100

Slika 3: Delež podjetij glede na bonitetni razred

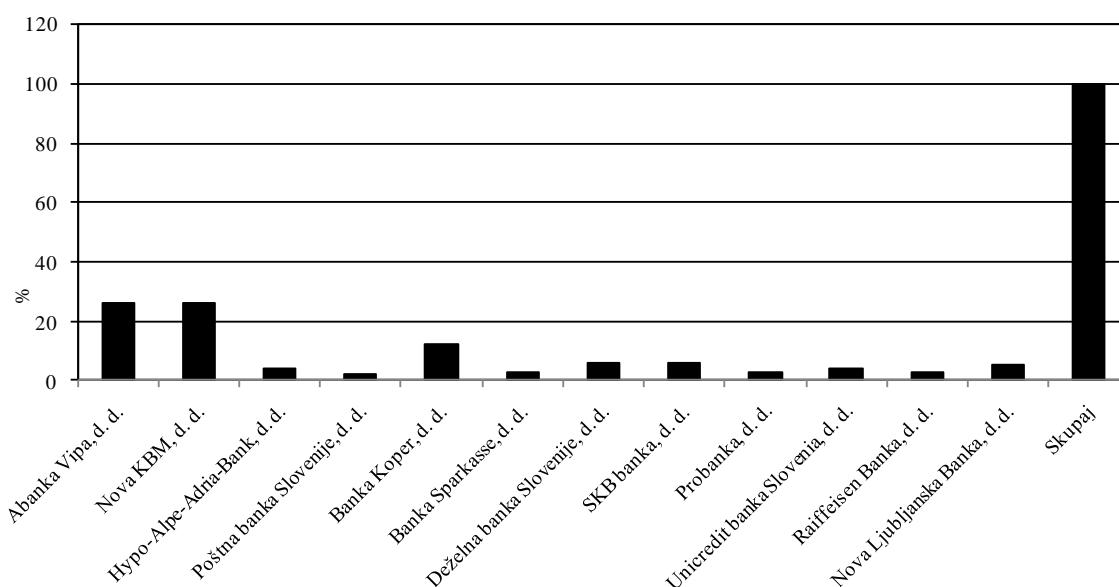
Četrto vprašanje: Pri kateri banki imate odprte poslovni transakcijski račun?

Pri četrtem vprašanju smo ponudili enajst možnih, v Sloveniji najbolj znanih bank, z možnostjo drugo, tj. dodati novo banko. Pri tem vprašanju so anketiranci lahko izbrali več bank. Izkazalo se je, da imajo podjetja odprte račune pri več bankah, saj smo kot končni rezultat dobili 135 odprtih TRR. Največji delež, 26 odstotkov, sta dosegli Abanka Vipava, d. d., in Nova Kreditna banka Maribor, d. d., sledijo Banka Koper, d. d., z 12 odstotki, Deželna banka Slovenije, d. d., in SKB banka, d. d., s 6 odstotki, Nova Ljubljanska banka, d. d., s 5 odstotki, Hypo Alpe-Adria-Bank, d. d., in Unicredit banka Slovenije, d. d., s po 4 odstotki, Banka Sparkasse, d. d., Probanka, d. d., in Raiffeisen Bank, d. d., s po 3 odstotki, sledi pa jim Poštna banka Slovenije, d. d., z zgolj dvema odstotkoma.

Vprašanje nam je dalo odgovor na to, da slovenska podjetja večinoma zaupajo slovenskim bankam. Ugotovili smo tudi, da so banke v tuji lasti in s podružnico pri nas trenutno bolj prožne od naših bank, saj za njimi stojijo matere banke. Za slovenskimi bankami pa stoji le Banka Slovenija.

Preglednica 7: Pregled odprtih transakcijskih računov, po bankah

Odprti transakcijski računi	Število anketirancev	Delež v (%)
Abanka Vipava, d. d.	35	26
Nova KBM, d. d.	35	26
Hypo-Alpe-Adria-Bank, d. d.	6	4
Poštna banka Slovenije, d. d.	2	2
Banka Koper, d. d.	16	12
Banka Sparkasse, d. d.	4	3
Deželna banka Slovenije, d. d.	8	6
SKB banka, d. d.	8	6
Probanka, d. d.	4	3
Unicredit banka Slovenija, d. d.	6	4
Raiffeisen Banka, d. d.	4	3
Nova Ljubljanska Banka, d. d.	7	5
Skupaj	135	100

Slika 4: Delež podjetij glede na odprte TRR pri bankah

Drugi del vprašanj se nanaša na *matično banko* anketiranih podjetij. S tem sklopom vprašanj smo želeli dobiti podatke o matični banki anketirancev. Zanimalo nas je, kako anketiranci gledajo na svojo banko, koliko pozornosti ji namenijo in predvsem, kako so zadovoljni z njenim delovanjem. Hkrati pa smo želeli izvedeti, kaj je tisto, kar dejansko vpliva na izbiro banke.

Peto vprašanje: Kolikokrat mesečno obiščete banko?

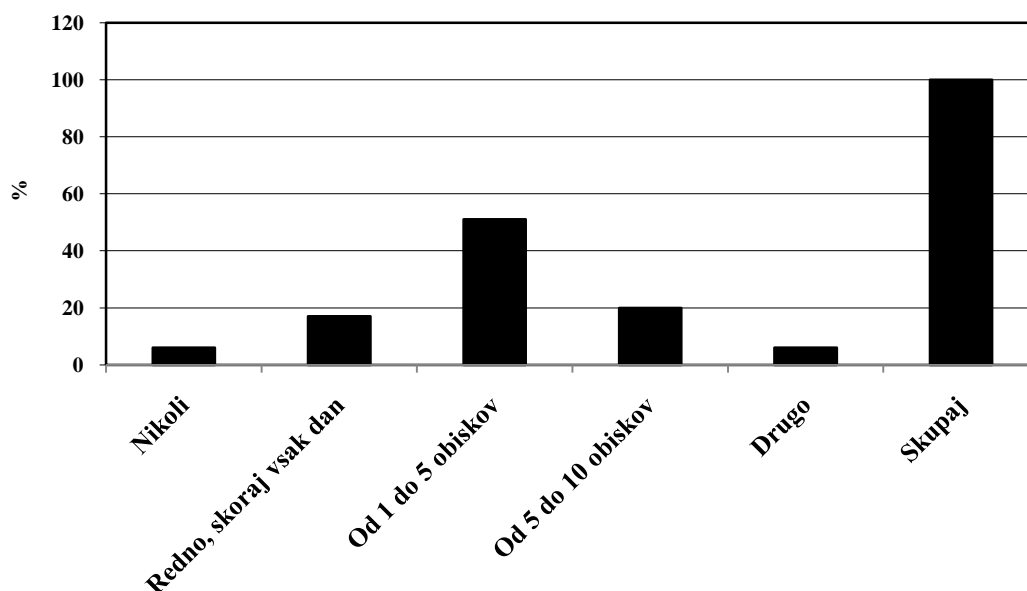
Največji delež anketirancev, 51 odstotkov, jih je na to vprašanje prejel odgovorilo, da banko obiščejo od 1- do 5-krat mesečno, z 20 odstotki sledi odgovor od 5 do 10 obiskov, nato redno,

skoraj vsak dan pa banko obiše 17 odstotkov anketiranih. Z nikoli in drugo je odgovorilo 6 odstotkov vprašanih.

S tem vprašanjem smo dobili potrditev, da je velik delež osebnih obiskov bank. S tem se je izkazalo, da je največje zaupanje v osebno komunikacijo, saj anketiranci lahko vzpostavijo neko zaupanje le prek osebnega stika s predstavnikom banke.

Preglednica 8: Pregled obiskov banke v obdobju enega meseca

Mesečni obisk bank	Število anketirancev	Delež v (%)
Nikoli	4	6
Redno, skoraj vsak dan	12	17
Od 1 do 5 obiskov	37	51
Od 5 do 10 obiskov	15	20
Drugo	4	6
Skupaj	72	100

Slika 5: Delež podjetij glede na mesečne obiske banke

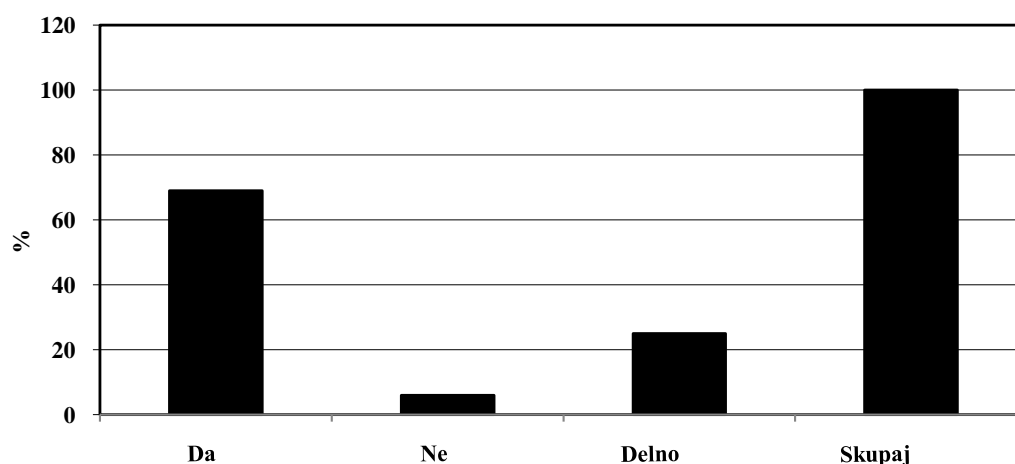
Šesto vprašanje: Ali ste zadovoljni s ponudbo vaše banke?

Na podlagi prejetih odgovorov ugotavljamo, da je kar 69 odstotkov anketirancev zadovoljnih s ponudbo svoje banke, medtem ko je 6 odstotkov sodelujočih v anketi odgovorilo z ne, kar pomeni, da niso zadovoljni s ponudbo svoje banke. Četrtna, 25 odstotkov, pa jih je odgovorila, da so delno zadovoljni s ponudbo banke.

Glede na globalno gospodarsko krizo smo predvidevali, da bo manjši delež zadovoljnih s ponudbo banke, saj so te omejile svojo ponudbo financiranja. S tem je dokazano, da so anketiranci sprejeli pogoje bank in so se prilagodili njihovemu trenutnemu poslovanju.

Preglednica 9: Pregled zadovoljstva s ponudbo banke

Zadovoljstvo s ponudbo bank	Število anketirancev	Delež v (%)
Da	50	69
Ne	4	6
Delno	18	25
Skupaj	72	100

Slika 6: Delež podjetij glede na zadovoljstvo s ponudbo banke

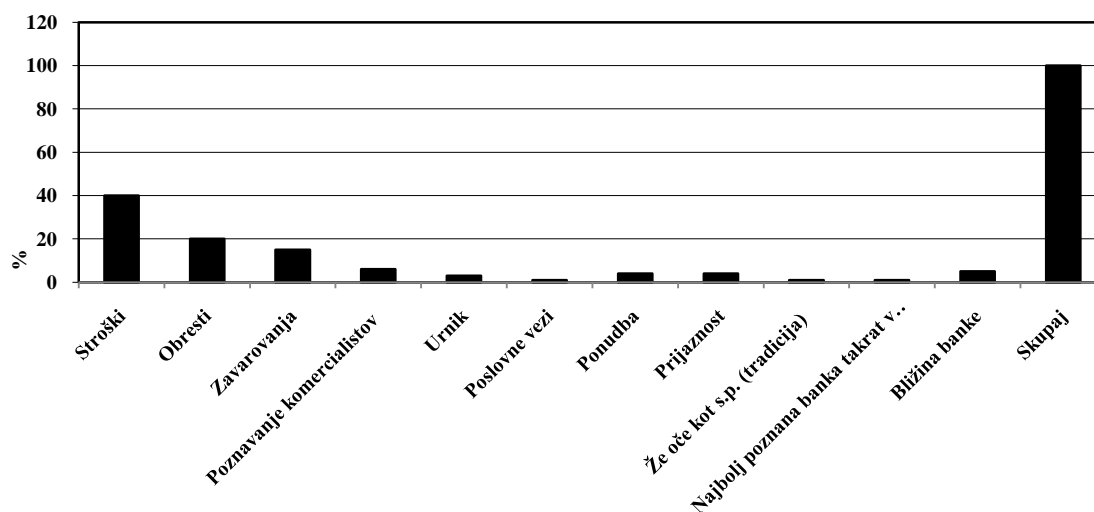
Sedmo vprašanje: Kaj je vplivalo na izbiro banke?

Odgovori so bili dokaj neenotni, saj je na izbiro banke vplivalo več dejavnikov. Največ vpliva so imeli stroški, v 40 odstotkih primerov, sledile so obresti, z 20 odstotki, zavarovanja pa so dosegla 15 odstotkov. Pod možnost drugo so anketiranci v 25 odstotkih dodali naslednje možnosti: poznavanje komercialistov 6 odstotkov, urnik 3 odstotke, poslovne vezi 1 odstotek, ponudba 4 odstotke, prijaznost 4 odstotke, že oče kot s. p. (tradicija) 1 odstotek, najbolj znana banka v okolišu z 1 odstotkom in bližina banke v 5 odstotkih primerov.

Iz navedenega je razvidno, da ima največ vpliva pri izbiri bank ponudba, predvsem stroški. V nekem dolgoročnem obdobju se poslovanje z banko lahko bistveno podraži, saj ob vsaki sklenitvi posla z banko nastanejo določeni stroški, ki niso zanemarljivi. Vse to vpliva tudi na poslovanje podjetja. Zaradi stroškov morajo podjetja namreč gledati dolgoročno na svoje poslovanje.

Preglednica 10: Pregled vpliva na izbiro banke

Vpliv na izbiro banke	Število anketirancev	Delež v (%)
Stroški	32	40
Obresti	16	20
Zavarovanja	12	15
Poznavanje komercialistov	5	6
Urniki	2	3
Poslovne vezi	1	1
Ponudba	3	4
Prijaznost	3	4
Že oče kot s.p. (tradicija)	1	1
Najbolj poznana banka takrat v okolišu	1	1
Bližina banke	4	5
Skupaj	80	100

Slika 7: Delež podjetij glede na vpliv zadovoljstva z banko

Tretji del vprašanj se je nanašal na *medsebojno komunikacijo*. S tem smo želeli dobiti podatke o poznavanju bančnih pojmov in medsebojni komunikaciji med podjetji ter banko. Zanimalo nas je predvsem, kakšno je poznavanje in vidik anketirancev na bančne pojme.

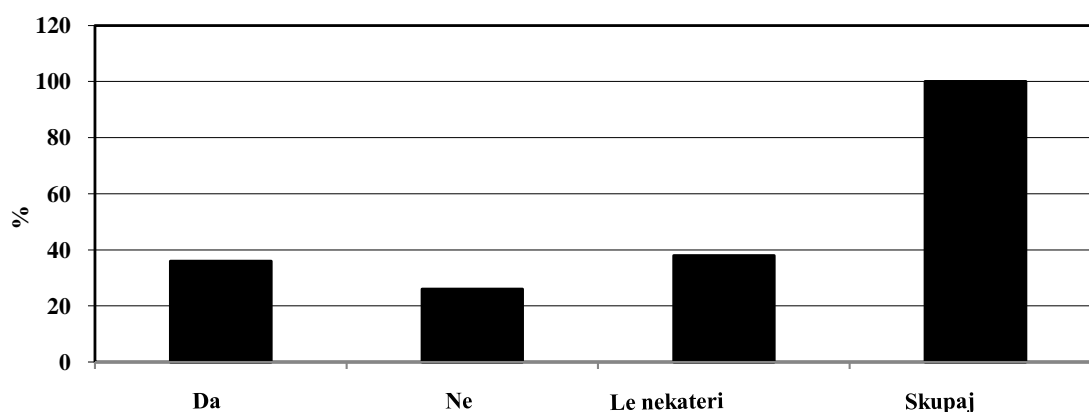
Osmo vprašanje: Ali so vam poznani vsi bančni pojmi?

Pri tem vprašanju je vidna raznolikost poznavanja bančnih pojmov, saj je z odgovorom da odgovorilo kar 36 odstotkov anketiranih, odgovor ne pa jih je označilo 26 odstotkov. Največ odgovorov, in sicer 38 odstotkov, je dobil odgovor le nekateri.

Iz odgovorov je razvidno, da anketiranci poznajo bančne pojme le delno. Njihovo znanje je na osnovnem nivoju.

Preglednica 11: Pregled poznavanja bančnih pojmov

Poznavanje bančnih pojmov	Število anketirancev	Delež v (%)
Da	26	36
Ne	19	26
Le nekateri	27	38
Skupaj	72	100

Slika 8: Delež podjetij glede na poznavanje bančnih pojmov

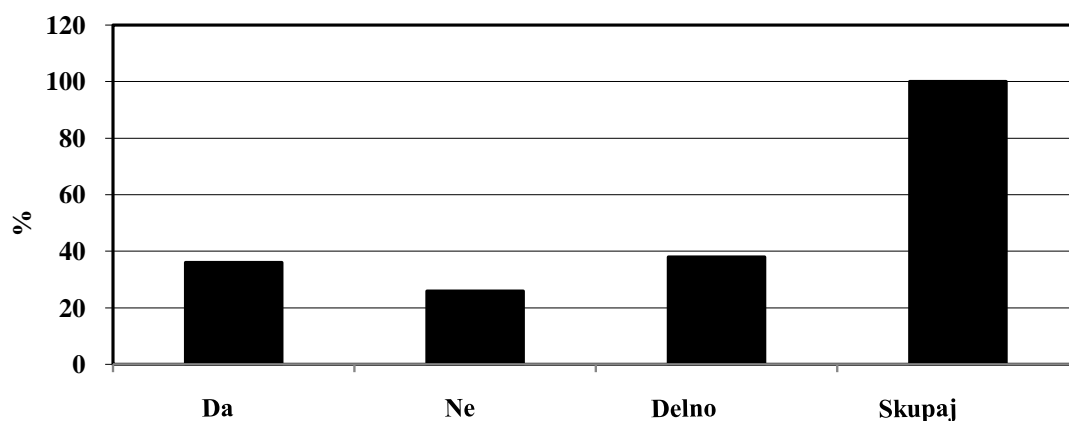
Deveto vprašanje: Ali je poznavanje t. i. bančnega jezika ključnega pomena pri sklepanju poslov z banko?

Pri odgovorih na to vprašanje so bili anketiranci precej neenotni. Večina anketirancev, 40 odstotkov vseh, je odgovorila, da je le delno pomembno poznavanje t. i. bančnega jezika, medtem ko jih je 32 odstotkov odgovorilo pritrdilno, 28 odstotkov pa jih je odgovorilo, da poznavanje ni pomembno.

Iz odgovorov sodelujočih v anketi je razvidno, da je znanje bančnih pojmov na osnovnem nivoju. Iz odgovorov je tudi razvidno, da bi banke in hkrati podjetja morala več vlagati v poznavanje bančnih pojmov, kar bi skrajšalo čas ter vplivalo na boljše pogajanje.

Preglednica 12: Pregled poznavanja t. i. bančnega jezika kot ključnega pomena za sklepanje poslov

Poznavanje bančnega jezika	Število anketirancev	Delež v (%)
Da	23	32
Ne	20	28
Delno	29	40
Skupaj	72	100

Slika 9: Delež podjetij, glede na poznavanje t. i. bančnega jezika kot ključnega pomena za sklepanje poslov

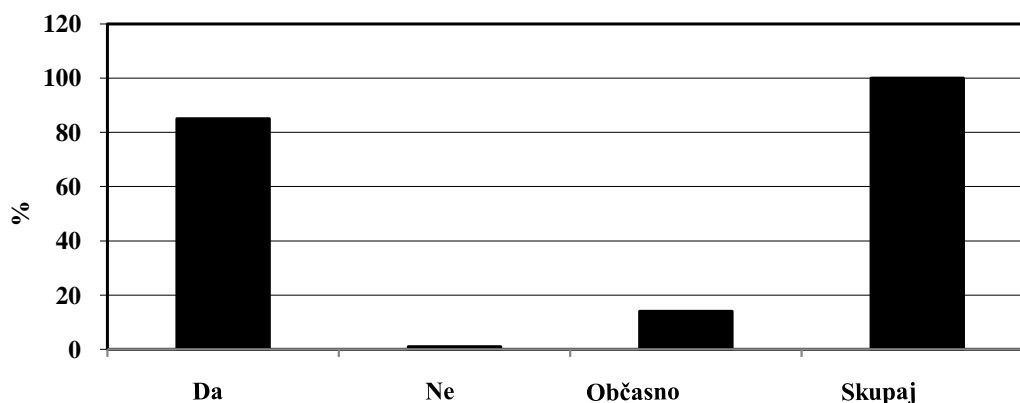
Deseto vprašanje: Ali so vam uslužbenci banke vedno na voljo pri razlagi nejasnih pojmov?

Pritrdilno je odgovorilo kar 85 odstotkov anketiranih, medtem ko je 1 odstotek to zanikal, 14 odstotkov pa jih je odgovorilo, da so jim uslužbenci na voljo le občasno.

Iz odgovorov je razvidno, da se morajo banke, tudi glede na dokaj neugoden čas, bolj potruditi s svojimi komitenti. Glede na nasičenost bančnega trga tudi predvidevamo, da se banke na takšen način trudijo obdržati svoje komitente.

Preglednica 13: Pregled ustrežljivosti bančnih uslužbencev za razlago nejasnih pojmov

Ustrežljivost bančnih uslužbencev	Število anketirancev	Delež v (%)
Da	61	85
Ne	1	1
Občasno	10	14
Skupaj	72	100

Slika 10: Delež podjetij glede ustrežljivosti bančnih uslužbencev za razlago nejasnih pojmov

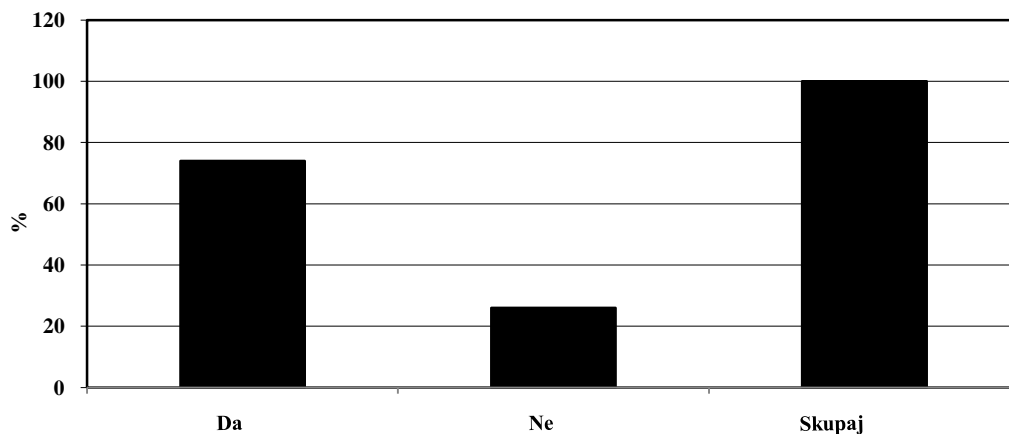
Četrti del vprašanj se je nanašal na *storitve bank*. S tem sklopom vprašanj smo želeli dobiti podatke o potrebah anketirancev v obdobju enega leta. Ugotoviti smo želeli, kakšne potrebe so se jim povečale in hkrati dobiti podatek, kaj od tega so bile banke tudi pripravljene uresničiti.

Enajsto vprašanje: Ali ste se, v obdobju enega leta, odločili za kakršno koli storitev banke?

Pritrdilno nam je odgovorilo kar 74 odstotkov anketirancev, medtem ko je 26 odstotkov anketiranih zanikalo potrebe po kakršni koli storitvi bank. Glede na omejitve na finančnem trgu se je sicer prejšnje število anketirancev odločilo za bančne usluge.

Preglednica 14: Pregled odločitev glede storitev bank, v obdobju enega leta

Odločitve glede storitev bank	Število anketirancev	Delež v (%)
Da	53	74
Ne	19	26
Skupaj	72	100

Slika 11: Delež podjetij glede odločitve za storitve bank, v obdobju enega leta

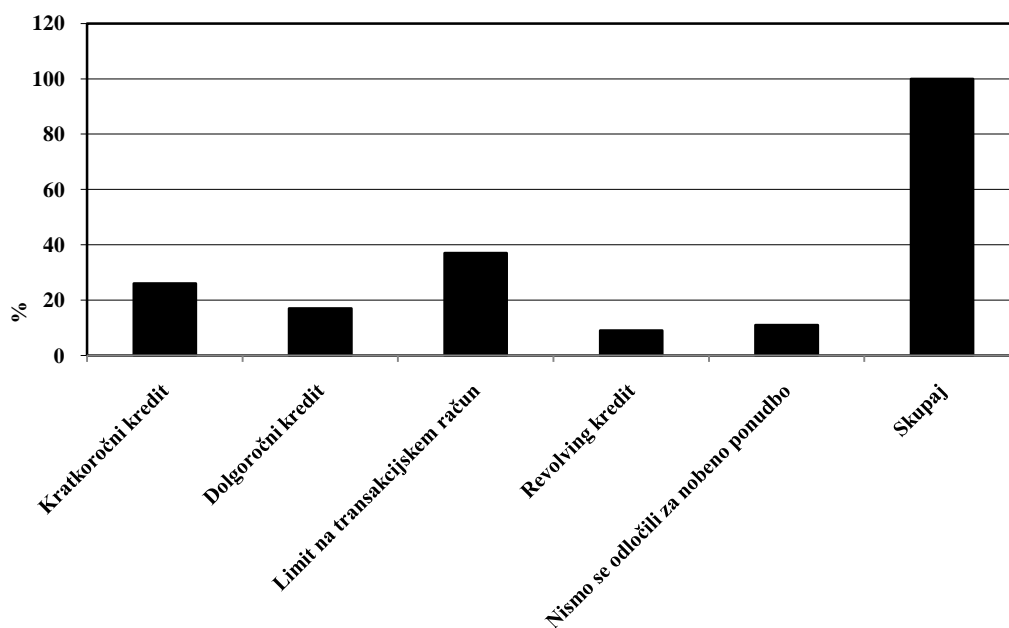
Dvanajsto vprašanje: Za katero od naštetih ponudb finančnega poslovanja ste se odločili?

Pri tem vprašanju je 70 sodelujočih oz. 37 odstotkov vseh odgovorilo, da so imeli v zadnjem letu največ potreb po limitu na transakcijskem računu, sledijo kratkoročni kredit, s 26 odstotki, dolgoročni kredit, 17 odstotkov in revolving kredit z 9 odstotki. Preostalih 8 odstotkov anketiranih se ni odločilo za nobeno od navedenih oblik finančnega poslovanja.

Anketiranci so se največkrat odločili za limite na TRR in kratkoročne kredite, kar je glede na potrebno dokumentacijo lažje pridobiti, hkrati pa je tudi odplačilo hitrejše. Zneski so v teh primerih bistveno nižji od ostalih. To dokazuje, da so podjetja želela le zapolniti primanjkljaj, ki jim je nastal ob tekočem poslovanju. Iz odgovorov pa ni razvidno, da bi podjetja investirala v neke večje in dražje projekte.

Preglednica 15: Pregled finančnega poslovanja glede na bančno ponudbo

Finančno poslovanje	Število anketirancev	Delež v (%)
Kratkoročni kredit	18	26
Dolgoročni kredit	12	17
Limit na transakcijskem račun	26	37
Revolving kredit	6	9
Nismo se odločili za nobeno ponudbo	8	11
Skupaj	70	100

Slika 12: Delež podjetij glede na finančno poslovanje in bančno ponudbo

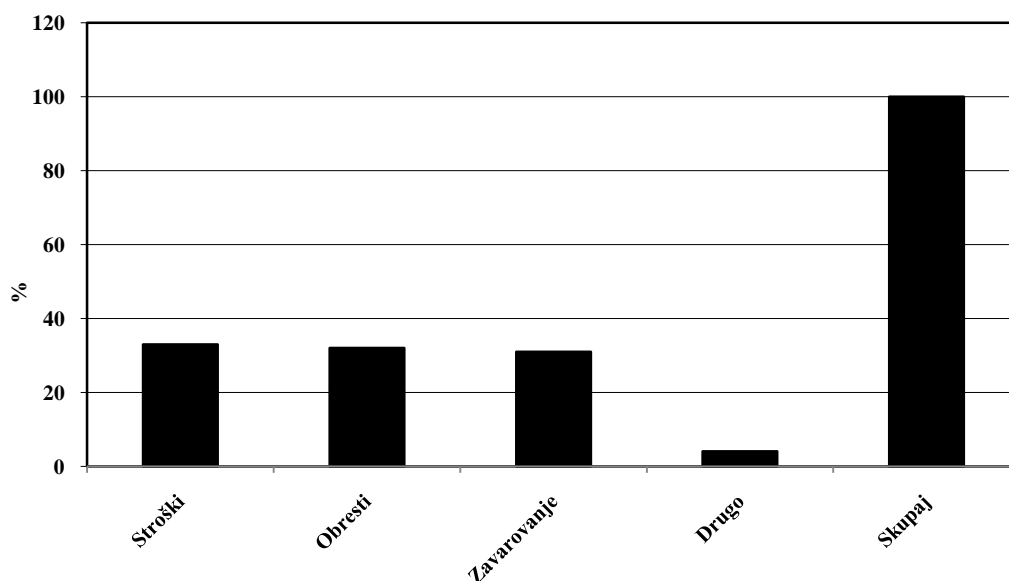
Trinajsto vprašanje: Kaj je vplivalo na izbiro?

Kot možne vplive na izbiro smo podali stroške, obresti, zavarovanja in drugo. Odgovori so bili dokaj enotni. Anketiranci so označili 69 odgovorov, od tega so bili stroški 33 odstotkov, obresti 32 odstotkov, zavarovanja 31 odstotkov in drugo 4 odstotke.

Iz odgovorov je razvidno, da so anketiranci iskali najbolj ugodno ponudbo, saj so dali poudarek na stroške, obresti in hkrati zavarovanja, pri tem pa je bilo njihovo vodilo, da sklenejo z banko najbolj ugoden posel za njih. Na preostale 4 odstotke anketiranih pa so vplivale izključno potrebe po denarju za tekoče poslovanje, rezerva za tekoče poslovanje in samodejni limit.

Preglednica 16: Pregled vpliva na izbiro

Vplivi na odločitev	Število anketirancev	Delež v (%)
Stroški	23	33
Obresti	22	32
Zavarovanje	21	31
Drugo	3	4
Skupaj	69	100

Slika 13: Delež podjetij glede vpliva na izbiro

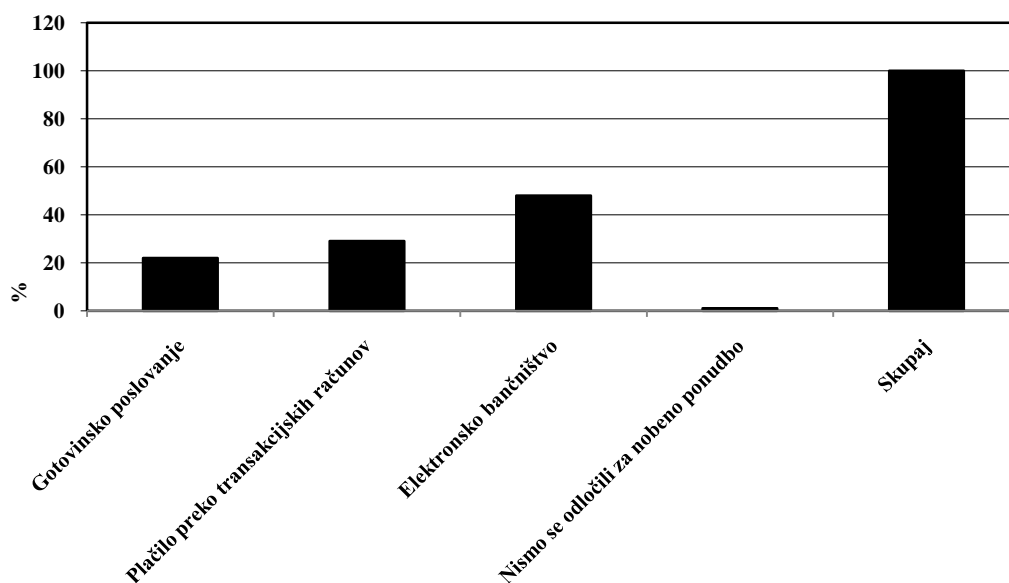
Štirinajsto vprašanje: Za katero od naštetih ponudb plačilnega prometa ste se odločili?

Med 80 odgovori, ki so jih označili anketiranci, se je največji delež, 48 odstotkov, odločil za elektronsko bančništvo, 29 odstotkov za plačilo prek TRR, 28 odstotkov za gotovinsko poslovanje, 1 odstotek anketiranih pa se ni odločil za nobeno od omenjenih storitev.

Anketiranci so se večinoma odločili za elektronsko bančništvo, ki postaja vedno bolj priljubljeno, saj prihrani veliko časa. Tudi stroški, ki nastanejo ob tem, so bistveno nižji kot pri klasičnem bančnem okencu. Pomembno je le, da imajo ustrezno urejen računalnik, pridobljen certifikat in osebno geslo. Vse to podjetja pridobijo na sedežu banke, vključno z navodili, kako to uporabljati.

Preglednica 17: Pregled plačilnega prometa, glede na vrsto

Plačilni promet	Število anketirancev	Delež v (%)
Gotovinsko poslovanje	18	22
Plačilo preko transakcijskih računov	23	29
Elektronsko bančništvo	38	48
Nismo se odločili za nobeno ponudbo	1	1
Skupaj	80	100

Slika 14: Delež podjetij glede na plačilni promet in vrsto le-tega

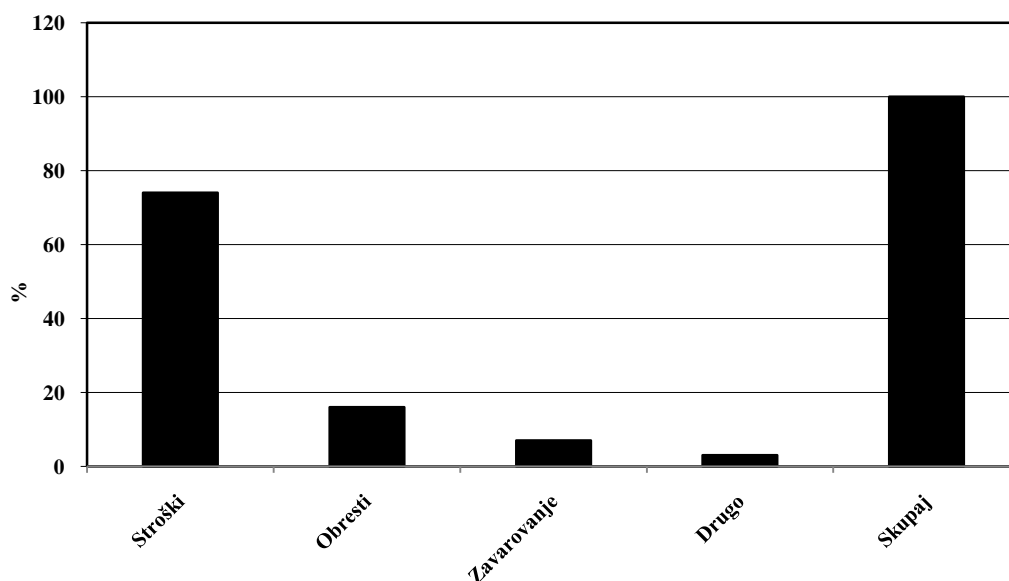
Petnajsto vprašanje: Kaj je vplivalo na izbiro?

Odgovori, ki so se navezovali na prejšnje vprašanje, so prikazali, da so pri plačilnem prometu najpomembnejši stroški. To možnost je obkrožilo kar 74 odstotkov vseh anketiranih (od sicer pridobljenih 61 odgovorov v tem delu), sledijo jim obresti, s 16 odstotki, zavarovanja s 7 odstotki, 3 odstotki anketiranih pa so označili drugo.

Tudi tu se je potrdilo, da imajo v delu plačilnega prometa podjetij stroški pomembno vlogo. Zaradi tega se podjetja večinoma odločajo za hitrejšo in cenejšo različico bančnega poslovanja.

Preglednica 18: Pregled vpliva na izbiro

Vplivi na odločitev	Število anketirancev	Delež v (%)
Stroški	45	74
Obresti	10	16
Zavarovanje	4	7
Drugo	2	3
Skupaj	61	100

Slika 15: Delež podjetij glede vpliva na izbiro

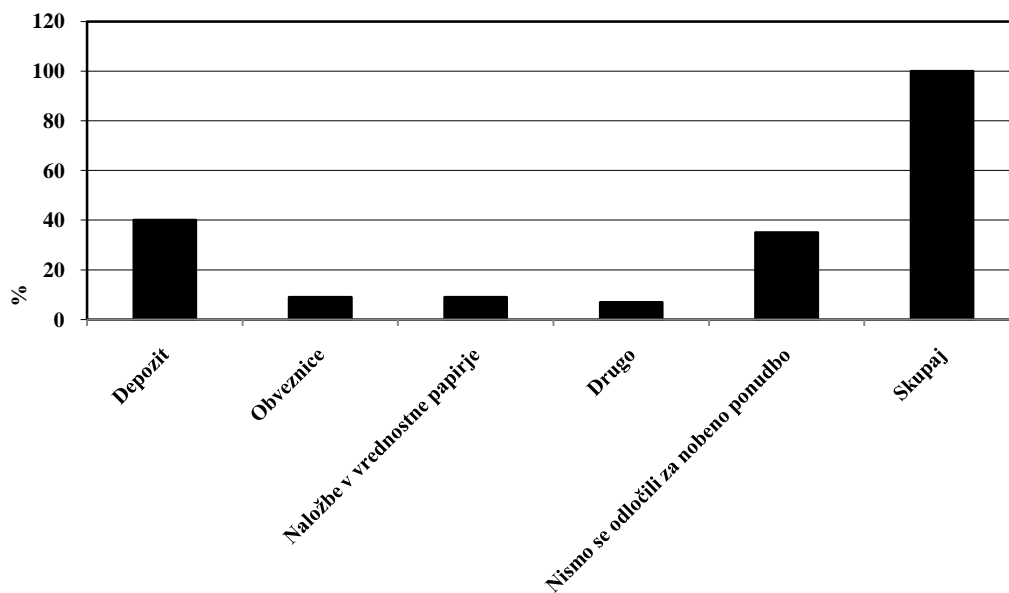
Šestnajsto vprašanje: Za katero od naštetih ponudb finančnih naložb ste se odločili?

Med naložbe, za katere se je odločilo 43 anketirancev, v obdobju enega leta, so se ti v kar 40 odstotkih odločili za depozit, 9 odstotkov anketirancev se je odločilo za obveznice in vrednostne papirje, sledilo je drugo, s 7 odstotki, kjer oblike niso navedli, 35 odstotkov pa se jih ni odločilo za nobeno naložbo.

Prejeti odgovori so bili pričakovani, saj se trenutno podjetja ne odločajo za naložbe, s katerimi bi lahko svoje poslovanje še poslabšali. Njihov cilj je namreč obstoj podjetja. V primeru ustvarjanja presežka v tekočem poslovanju se očitno še vedno najraje odločijo za depozit, ki je dokaj varna oblika naložb, kar je razvidno iz odločitve za njo.

Preglednica 19: Pregled finančnih naložb glede na vrsto

Finančne naložbe	Število anketirancev	Delež v (%)
Depozit	17	40
Obveznice	4	9
Naložbe v vrednostne papirje	4	9
Drugo	3	7
Nismo se odločili za nobeno ponudbo	15	35
Skupaj	43	100

Slika 16: Delež podjetij glede na finančne naložbe in vrsto le-teh

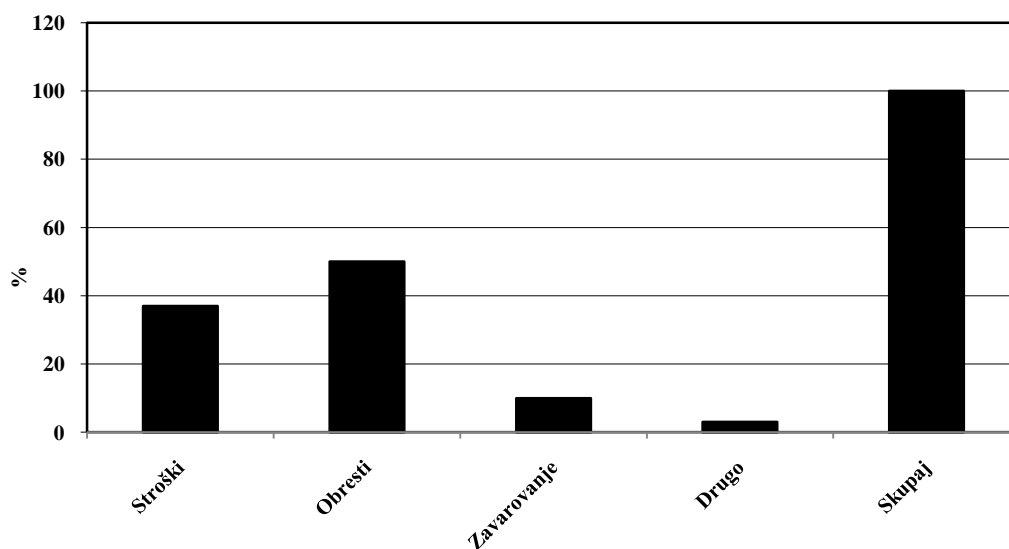
Sedemnajsto vprašanje: Kaj je vplivalo na izbiro?

Na izbiro so v največji meri vplivale obresti, in to v kar 50 odstotkih primerov, sledijo stroški s 37 odstotki, zavarovanja z 10 odstotki in drugo s 3 odstotki.

Odgovori so bili pričakovani, saj se trenutno najvišje obresti pri depozitu.

Preglednica 20: Pregled vpliva na izbiro

Vplivi na odločitev	Število anketirancev	Delež v (%)
Stroški	11	37
Obresti	15	50
Zavarovanje	3	10
Drugo	1	3
Skupaj	30	100

Slika 17: Delež podjetij glede vpliva na izbiro

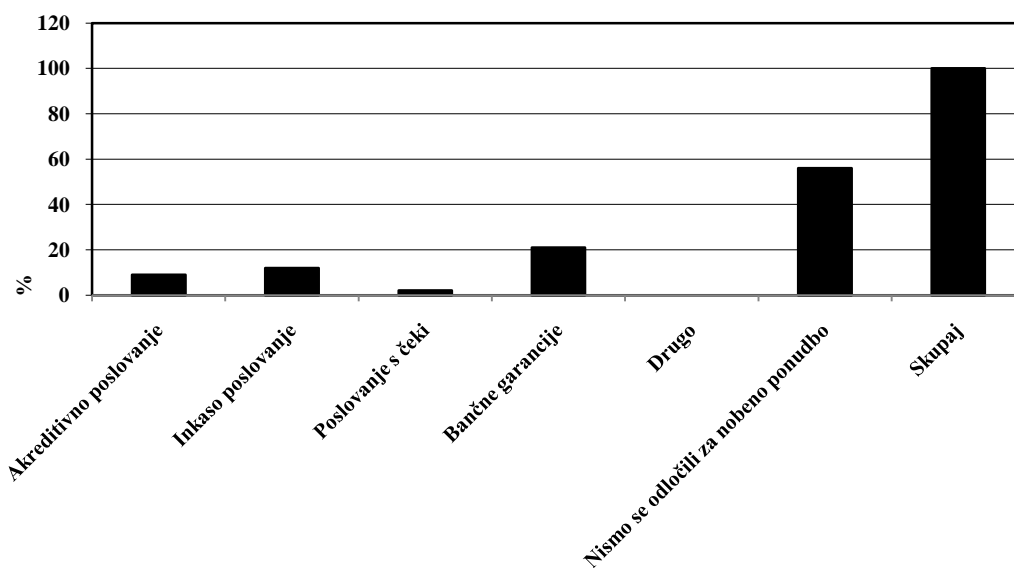
Osemnajsto vprašanje: Za katero od naštetih ponudb dokumentarnih instrumentov in instrumentov zavarovanja ste se odločili?

Pri tem vprašanju je največji delež dosegel odgovor, da se v podjetju niso odločili za nobeno ponudbo. Tako je odgovorilo kar 32 odstotkov anketiranih (v tem delu smo dobili 57 odgovorov), sledijo bančne garancije, in sicer z 12 odstotki, inkaso poslovanje s 7 odstotki, akreditivno poslovanje s 5 odstotki in poslovanje s čeki z 1 odstotkom.

S tem sklopom vprašanj smo želeli ugotoviti, koliko anketiranci poslujejo s tujino in hkrati pridobiti podatke, koliko zavarujejo svoje posle prek banke. Vendar pa je iz rezultatov razvidno, da se za to obliko bančnih storitev anketiranci odločajo le v manjšem obsegu.

Preglednica 21: Pregled dokumentarnega instrumenta in instrumentov zavarovanja

Dokumentarni instrumenti in instrumenti zavarovanja	Število anketirancev	Delež v (%)
Akreditivno poslovanje	5	9
Inkaso poslovanje	7	12
Poslovanje s čeki	1	2
Bančne garancije	12	21
Drugo	0	0
Nismo se odločili za nobeno ponudbo	32	56
Skupaj	57	100

Slika 18: Delež podjetij glede na dokumentarni instrument in instrument zavarovanja

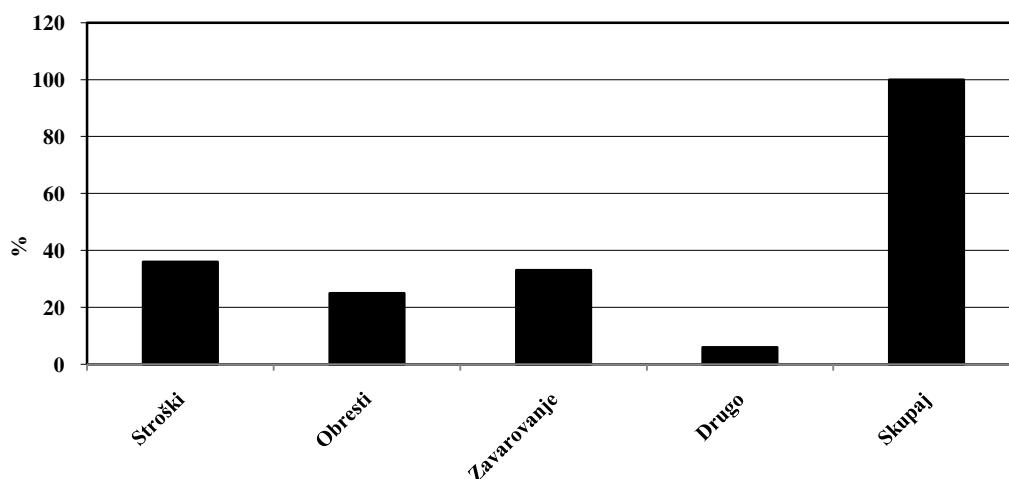
Devetnajsto vprašanje: Kaj je vplivalo na izbiro?

Odgovori pri vplivu za dokumentarne instrumente in instrumente zavarovanja so enakomerno porazdeljeni. Odgovorov na zastavljeno vprašanje smo dobili 36. Največji delež so dosegli stroški, s 36 odstotki, sledi zavarovanje, s 33 odstotki, obresti s 25 odstotki in drugo, s 6 odstotki.

Zaradi manjšega deleža najetja tovrstnih bančnih storitev je tudi vpliv v nižjih odstotkih, čeprav še vedno prevladujejo stroški in zavarovanja.

Preglednica 22: Pregled vpliva na izbiro

Vplivi na odločitev	Število anketirancev	Delež v (%)
Stroški	13	36
Obresti	9	25
Zavarovanje	12	33
Drugo	2	6
Skupaj	36	100

Slika 19: Delež podjetij glede vpliva na izbiro

Peti del vprašanj se je nanašal na *globalno krizo*. S tem sklopom vprašanj smo želeli preveriti, ali podjetja opazijo spremembe v bankah in kakšen vpliv ima globalna kriza na samo poslovanje banke.

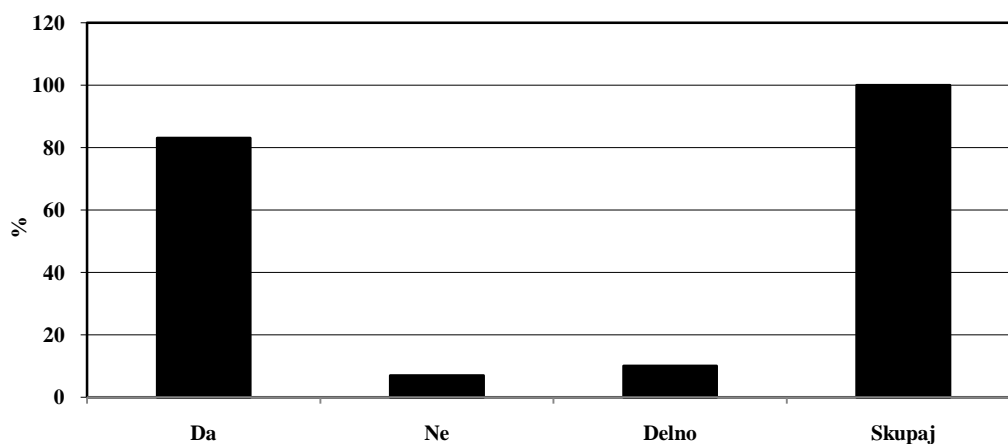
Dvajseto vprašanje: Ali ste opazili, v času, ko se je pojavila globalna kriza, kakršne koli spremembe v bankah?

Pri tem vprašanju so bili anketiranci dokaj enotni, saj so odgovorili pritrdilno v kar 83 odstotkih, zanikalo jih je 7 odstotkov, z delno pa jih je odgovorilo 10 odstotkov.

Dokaj enotni odgovori na to vprašanje nam potrdijo, da se je poslovanje bank v času globalne krize, ki je nastopila tudi pri nas, zelo spremenilo, to pa občutijo tudi podjetja.

Preglednica 23: Pregled vpliva globalne krize na spremembe pri bankah

Vpliv globalne krize na spremembo ponudb bank	Število anketirancev	Delež v (%)
Da	60	83
Ne	5	7
Delno	7	10
Skupaj	72	100

Slika 20: Delež podjetij glede vpliva globalne krize na spremembe pri bankah

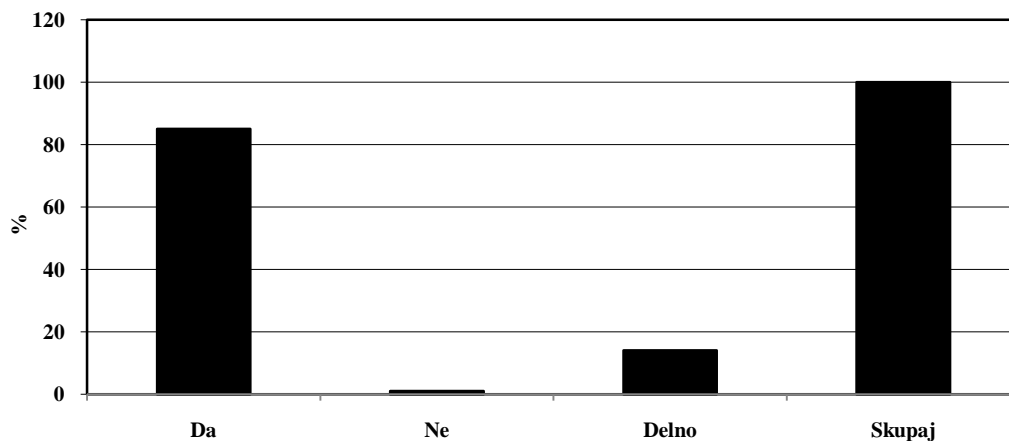
Enaindvajseto vprašanje: Ali so banke, po vašem mnenju, bolj previdne v svojih ponudbah?

Odgovori so bili ponovno dokaj enotni, in sicer, da so banke bolj previdne pri svojih ponudbah. V tem delu je kar 85 odstotkov anketiranih odgovorilo pritrdilno, le 1 odstotek je zanikal trditev, z delno pa jih je odgovorilo 14 odstotkov.

S temi odgovori smo dobili potrditev, da so banke bistveno bolj previdne v svojih ponudbah, saj je njihov strah pred morebitnim nevratilom večji kot pa je želja po ustvarjanju dodatnega dobička.

Preglednica 24: Pregled previdnosti bank v svojih ponudbah

Previdnost bank pri svojih ponudbah	Število anketirancev	Delež v (%)
Da	61	85
Ne	1	1
Delno	10	14
Skupaj	72	100

Slika 21: Delež podjetij glede previdnosti bank v svojih ponudbah

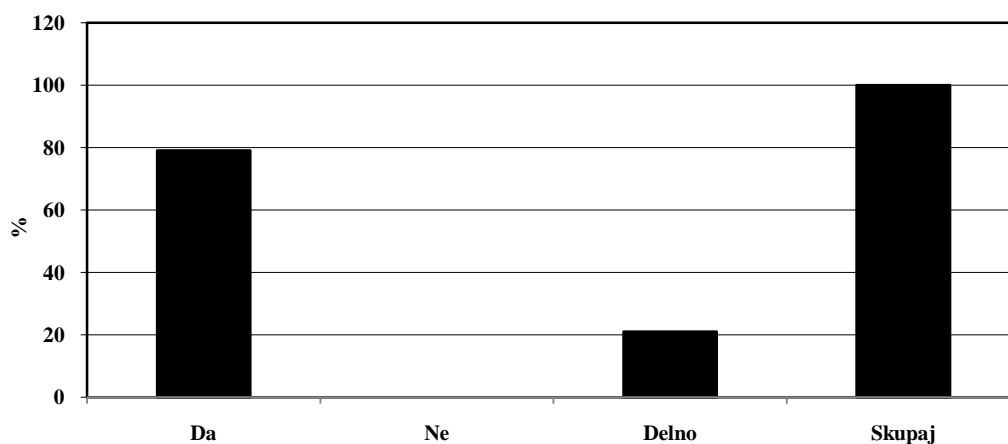
Dvaindvajseto vprašanje: Ali so se, po vašemu mnenju, spremenile zahteve bank na področju stroškov, obresti in zavarovanja?

Za pritrdili odgovor se je odločilo 79 odstotkov sodelujočih v anketi, medtem ko so se preostali odločili za odgovor delno, in sicer je tako odgovorilo 21 odstotkov sodelujočih.

Odgovori kažejo, da so se temeljito spremenile zahteve bank na področju stroškov, obresti in zavarovanj.

Preglednica 25: Pregled sprememb stroškov, obresti in zavarovanj

Spremembe stroškov, obresti in zavarovanj	Število anketirancev	Delež v (%)
Da	57	79
Ne	0	0
Delno	15	21
Skupaj	72	100

Slika 22: Delež podjetij glede spremembe stroškov, obresti in zavarovanj

7.4 Interpretacija rezultatov

Rezultati anket so dali celovito sliko trenutnega stanja na bančnem tržišču. Manjša podjetja so večinoma bolj prožna, saj so si zaradi manjše administracije lažje vzeli čas in izpolnili anketo. Njihovi odgovori so pokazali, da se ne glede na stanje, v katerem smo, zelo trudijo za svoj obstoj in izboljšanje poslovanja. To dokazujejo s tem, da njihovi bonitetni razredi še vedno ne padajo strmo navzdol, ampak mogoče le za kakšen razred nižje. To pa je bistveno boljše za njihovo poslovanje. Njihov dokaz truda za preživetje je tudi v tem, da ne glede na to, da imajo nekatera podjetja odprtih več TRR, pri njihovi izbiri še vedno prevladujejo slovenske banke, pa čeprav je ponudba tujih bank bistveno boljša od naših, saj prihaja k njim denar od matičnih bank. Pri tem sprejemajo svojo banko in njene pogoje. Medsebojna komunikacija poteka v večjem deležu osebno. Iz naloge je tudi razvidno, da bi morale banke dajati več poudarka tudi prepoznavanju bančnih pojmov. Bančni uslužbenci sicer vlagajo svoj trud v razumevanje letih, vendar še vedno ne v zadostni meri. Pri tem bi si morali pomagati še s kakšno drugo tehnologijo, kar bi jih razbremenilo pri vsakdanjem delu.

Storitve, ki so jih podjetja najela v zadnjem letu, so v manjšem obsegu. Predvsem se odločajo za kratkoročne oblike z nižjimi zneski. Podjetja se ne odločajo za večje in bolj »drzne« investicije, saj je strah pred nezmožnostjo odplačila dolga večji kot pa želja po ustvarjanju

dodatnega dobička. Hkrati pa banke ne želijo investirati v posle, ki bi jim lahko zmanjšali rezerve. Investicije podjetij temeljijo le na eni obliki, to je depozit, ostale oblike pa so verjetno nedostopne, kar je posledica premalo ustvarjenega dobička ali strahu pred morebitno izgubo.

Predvidevamo, da se podjetja zaradi premajhnega poznavanja bančnih storitev dokumentarnega poslovanja in instrumenta zavarovanja odločajo le za bančne garancije. Njihovo znanje bi jim lahko omogočilo tudi dodatna zavarovanja prek banke za sklenitev poslov s kakšnimi drugimi poslovnimi partnerji. Pri tem pa banke premalo vztrajajo in nudijo storitve iz tega sklopa. Globalna kriza močno vpliva na delovanje bank, s tem so se strinjali v večjem deležu anketiranih podjetij.

8 SKLEP

V projektni nalogi smo preučevali poslovno partnerstvo med banko in podjetji. Posebej smo se posvetili medsebojni komunikaciji v času globalne gospodarske krize. Ugotovili smo, da podjetja in banke poudarjajo pomen osebne komunikacije. To se kaže tudi v številu obiskov bank. Bančni uslužbenci pa skozi svoje trženjske metode poskušajo obdržati oz. pridobiti nove komitente. Njihov temeljni cilj je, da se temeljito posvetijo svojim strankam in so pripravljeni pomagati pri nejasnih bančnih pojmih, kar pozitivno vpliva na medsebojne odnose. Vendar pa pri tem izgubljajo veliko časa. Hkrati pa podjetja zaradi nepoznavanja določenih bančnih pojmov in bančnih storitev ne vedo za njihov obstoj. Določene bančne storitve bi lahko v veliki meri olajšale poslovanje podjetij. Banka bi v veliki meri lahko delovala kot nek posrednik med podjetji in njenimi poslovnimi partnerji. V zadnjemu času banke z izboljšavo svojih spletnih strani želijo bolj približati svoje storitve, hkrati pa se bančni uslužbenci v veliki meri odločajo tudi za obiske podjetij. S tem izrazijo zaupanje in željo po skupnem sodelovanju. Slednje je v tem času dobrodošlo, saj je ponudba bistveno manjša kot je bila pred začetkom krize.

Banke so se zaradi krize morale omejiti v svojih ponudbah. Veliko poudarka pri pripravi ponudbe imajo tudi velikost podjetja, bonitetni razred in njihova kapitalska ter finančna sestava. Banke temeljito preučijo vsako vlogo, ki jo dobijo od svojih strank. Omejile so se predvsem pri financiranju projektov, za katere niso prepričane, da bodo dobile vložek z obrestmi nazaj. Njihova ponudba temelji na enostavnih oblikah financiranja. Bolj kot je financiranje v večjih zneskih, z daljšo odplačilno dobo, manj pristajajo na to obliko financiranja. Vendar je še vedno trend najemanja kreditov in ostalih bančnih poslov pri slovenskih bankah. Tuje banke so bolj prožne, glede na to, da se jim ni treba zadolževati pri tujih bankah, ampak zelene zneske dobijo pri matičnih bankah. Medtem, ko slovenske banke dobivajo posojila od tujih bank.

Zaključna projektna naloga temelji na pomoči bodočim in zdajšnjim podjetnikom. Njen namen je, da podjetjem približamo bančne storitve. Slovenska literatura vsebuje veliko razlage bančnih storitev in pojmov, vendar se njihova razlaga razlikuje od avtorja do avtorja. Hkrati pa se bančne storitve vsakodnevno nadgrajujejo in prilagajajo potencialnim uporabnikom. Zaradi navedenega naša naloga temelji na ponudbi bank, ki smo jo povzeli z različnih spletnih strani. Razlaga temelji na enostavnih razlagah, ki je lahko v pomoč tudi začetnemu uporabniku. Naša raziskava je temeljila tudi na podatkih komitentov, ki jih banke zbirajo, oblikujejo in hranijo ter jih obdelujejo v skladu s svojo poslovno politiko. Pri tem smo želeli zmanjšati čas, ki ga morajo banke vložiti za pridobitev teh podatkov.

Globalna gospodarska kriza je prizadela tako podjetja kot tudi banke. Najprej bi bilo treba odpraviti vzroke krize, doseči ponovno obnovo v gospodarstvu, oblikovati cene v finančnem sektorju in stabilizirati cene nepremičnin. Ko se bo to počasi stabiliziralo, bodo banke lažje

začele s kreditiranjem, saj bo več možnosti, da bodo dobile želene zneske nazaj. Vendar pa se to ne bo zgodilo preko noči, trajalo bo namreč več let. Najprej se bo moralo stabilizirati stanje v ZDA in šele nato bo počasi prešlo tudi v Evropo.

LITERATURA

- Dimovski, Vlado in Aleksandra Gregorič. 2000. *Temelji bančništva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Filipič, Drago in Tanja Markovič Hribnik. 1998. *Osnove financ*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Jus, Miran. 2004. *Kreditno zavarovanje*. Ljubljana: Sanje.
- Peterlin, Jožko in Petra Glavina. 2007. *Rasti, biti finančno uspešen in hkrati zniževati dolgove*. Ljubljana: Finance.
- Repovž, Leon in Jožko Peterlin. 1998. *Financiranje*. Koper: Visoka šola za management v Kopru.
- Stupica, Mateja. 2005. *Denar, denar, denar: priročnik za zadolževanje malih srednjih podjetji ter samostojnih podjetnikov*. Lesce: Legat.
- Štiblar, Franjo. 2010. *Globalna kriza in Slovenija*. [Http://www.pf.uni-lj.si/media/stiblar.kriza.in.slovenija.pdf](http://www.pf.uni-lj.si/media/stiblar.kriza.in.slovenija.pdf) (11. 5. 2011).

VIRI

- Abanka Vipa. 2011. *Poslovne finance*. [Http://www.abanka.si/sys/cmspage.aspx?MapaId=65902](http://www.abanka.si/sys/cmspage.aspx?MapaId=65902) (20. 5. 2011).
- BSI – Banka Slovenije. 2011. *Plačilni sistemi*. [Http://www.bsi.si/placilni-sistemi.asp?MapaId=789](http://www.bsi.si/placilni-sistemi.asp?MapaId=789) (20. 5. 2011).
- DBS – Deželna banka Slovenije. 2011 *Osebna izkaznica*. [Http://www.dbs.si/o-banki/osebna-izkaznica.html](http://www.dbs.si/o-banki/osebna-izkaznica.html) (20. 5. 2011).
- Dnevnik. 2010. *Deželna banka Slovenije lani z 402.000 evri bruto dobička*. [Http://www.dnevnik.si/poslovni_dnevnik/1042349209](http://www.dnevnik.si/poslovni_dnevnik/1042349209) (11. 5. 2011).
- NLB – Nova Ljubljanska banka. 2011. *Poslovne finance*. [Http://www.nlb.si/poslovne-finance](http://www.nlb.si/poslovne-finance) (20. 5. 2011).
- Unicredit banka Slovenije. 2011. *Pravne osebe*. www.unicreditbank.si/sl/Pravne_osebe/Nalozbene_moznosti/Depoziti/Depozit?id=849 (20. 5. 2011).

PRAVNI VIRI

- Zakon o bančništvu (ZBan-1). *Uradni list RS*, št. 99/2010.
- Zakon o Banki Slovenije (ZBS). *Uradni list RS*, št. 72/2006.

PRILOGA

Priloga 1 Anketni vprašalnik

VPRAŠALNIK

Ime mi je Dragana Rodič, sem študentka Fakultete za Management v Kopru. Pripravljam diplomsko nalogo z naslovom »Banka kot poslovni partner podjetja«. Vaši odgovori na sledeča vprašanja mi bodo v veliko pomoč pri mojem nadaljnjem delu. Zbrani podatki bodo uporabljeni izključno za analizo v omenjeni diplomski nalogi.

Navodila za izpolnjevanje anketnega vprašalnika

Anketo izpolnite tako, da pri izbranih vprašanjih s križcem v okencu označite tisti odgovor oz. tiste odgovore, ki vam najbolj ustrezajo.

Splošni podatki pravnih oseb

1. Kam uvrščate vaše podjetje?

☐ Družba z omejeno odgovornostjo - d. o. o.	☐ Komanditna družba - k. d.
☐ Družba z neomejeno odgovornostjo - d. n. o.	☐ Delniška družba - d. d.
☐ Komanditna delniška družba - k. d. d	☐ Tiha družba - t. d.
☐ Evropska delniška družba - e. d. d	☐ Samostojni podjetnik - s. p.

drugo:

2. Kakšna je velikost vašega podjetja?

- Mikro Majhno Srednje Veliko

3. V kateri bonitetni razred uvrščate vaše podjetje?

- A (odlično) B (dobro) C (sprejemljivo)
 D (negotovo) E (slabo)

nisem uvrščen v noben bonitetni razred

4. Pri kateri banki imate odprt poslovni transakcijski račun? Če imate pri več bankah, označite vse, poudarite tistega, ki je za vaše podjetje pomembnejši.

☐ Abanka Vipava, d. d.	☐ Deželna banka Slovenije, d. d.
☐ Nova KBM, d. d.	☐ SKB banka, d. d.
☐ Hypo-Alpe-Adria-Bank, d. d.	☐ Probanka, d. d.
☐ Poštna banka Slovenije, d. d.	☐ Unicredit banka Slovenia, d. d.
☐ Banka Koper, d. d.	☐ Raiffeisen Banka, d. d.
☐ Banka Sparkasse, d. d.	

drugo:

Podatki navezujoč se na matično banko

5. Kolikokrat mesečno obiščete banko?

- nikoli
- redno, skoraj vsak dan
- od 1 do 5 obiskov
- od 5 do 10 obiskov

drugo:

6. Ali ste zadovoljni s ponudbo vaše banke?

- da
- ne
- delno

7. Kaj je vplivalo na izbiro vaše banke?

- stroški
- obresti
- zavarovanja

drugo:

Medsebojna komunikacija

8. Ali so vam poznani vsi bančni pojmi?

- da
- ne
- le nekateri

9. Ali je poznavanje »bančnega jezika« ključnega pomena pri sklepanju poslov z banko?

- da
- ne
- delno

10. Ali so vam uslužbenci banke vedno na voljo pri razlagi nejasnih pojmov?

- da
- ne
- občasno

Storitve bank

11. Ali ste se, v obdobju enega leta, odločili za kakršno koli storitev banke?

- da
- ne

Če je vaš odgovor DA, lahko odgovarjate na naslednjih 8 vprašanj, če je odgovor NE pojdite na 20. vprašanje.

12. Za katero od naštetih ponudb finančnega poslovanja ste se odločili?

- kratkoročni kredit
- dolgoročni kredit
- limit na transakcijskem računu
- revolving kredit
- drugo :

nismo se odločili za nobeno ponudbo

13. (Navezujoč se na prejšnje vprašanje) Kaj je vplivalo na izbiro?

- stroški
- obresti
- zavarovanja

drugo:

14. Za katero od naštetih ponudb plačilnega prometa ste se odločili?

- gotovinsko poslovanje
- plačila preko transakcijskih računov
- elektronsko bančništvo
- drugo:

nismo se odločili za nobeno ponudbo

15. (Navezujoč se na prejšnje vprašanje) Kaj je vplivalo na izbiro?

- stroški
- obresti
- zavarovanja

drugo:

16. Za katero od naštetih ponudb finančnih naložb ste se odločili?

- depoziti
- obveznice
- naložbe v vrednostne papirje
- drugo:

nismo se odločili za nobeno ponudbo

Priloga 1

17. (Navezujoč se na prejšnje vprašanje) Kaj je vplivalo na izbiro?

- stroški
- obresti
- zavarovanja

drugo:

18. Za katero od naštetih ponudb dokumentarni instrumenti in instrumenti zavarovanja ste se odločili?

- akreditivno poslovanje
- inkaso poslovanje
- poslovanje s čeki
- instrumenti zavarovanja: bančne garancije
- drugo:

nismo se odločili za nobeno ponudbo

19. (Navezujoč se na prejšnje vprašanje) Kaj je vplivalo na izbiro?

- stroški
- obresti
- zavarovanja

drugo:

Globalna kriza

20. Ali ste opazili, v času, ko se je pojavila globalna kriza, kakršne spremembe pri bankah?

- da
- ne
- delno

21. Ali so banke, po vašem mnenju, bolj previdne pri svojih ponudbah?

- da
- ne
- delno

22. Ali so se, po vašem mnenju, spremenile zahteve bank na področju stroškov, obresti in zavarovanj?

- da
- ne
- delno

Zahvaljujem se vam za trud in vas lepo pozdravljam!